

**T.C.
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TURİZM İŞLETMECİLİĞİ
ANABİLİM DALI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**İNANÇ TURİZMİ DESTİNASYONLARININ YÖNETİMİ:
KASTAMONU HZ. PİR ŞEYH ŞABAN-I VELİ ÖRNEĞİ**

Şenol KARABALTAOĞLU

**DANIŞMAN
Prof. Dr. Kutay OKTAY**

KASTAMONU- 2019

TEZ ONAYI

Şenol KARABALTAOĞLU tarafından hazırlanan "**İnanç Turizmi Destinasyonlarının Yönetimi: Kastamonu Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Örneği**" adlı tez çalışması aşağıdaki jüri üyeleri önünde savunulmuş ve **oy birliği** ile Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü **Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı**'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Danışman Prof. Dr. Kutay OKTAY
Kastamonu Üniversitesi

Jüri Üyesi Doç. Dr. Nurettin AYZAZ
Karabük Üniversitesi

Jüri Üyesi Dr. Öğr. Üyesi Muharrem AVCI
Kastamonu Üniversitesi

25/01/2019

Enstitü Müdürü

Prof. Dr. Cevdet YAKUPOĞLU

TAAHHÜTNAME

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildirir ve taahhüt ederim.

Şenol KARABALTAOĞLU

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

İnanç Turizmi Destinasyonlarının Yönetimi: Kastamonu Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli
Örneği

Şenol KARABALTAOĞLU

Kastamonu Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Kutay OKTAY

Kastamonu farklı turizm türlerinin yaşandığı bir şehirdir. Bu şehirde inanç turizmi ise diğer turizm türlerine göre potansiyeli daha yüksek yapıdadır. Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Külliyesi bu potansiyel içerisinde şehirde en çok ziyaret edilen inanç destinasyonudur. Hazırda bulunan bu potansiyelin daha işlevsel ve sürdürülebilir şekilde geliştirilebilmesi için daha etkin bir destinasyon yönetimine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu aşamada dikkat edilmesi gereken husus, çok paydaşlı bir yapıyı bünyesinde bulunduran bu destinasyonun, anlamlı ve sistematik bir yapı içerisinde ele alınması gerekliliğidir. Araştırmanın amacı: Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Külliyesinin Kastamonu'da oluşturduğu inanç turizmi potansiyelinin detaylı bir şekilde incelenmesi, bu potansiyele olumsuz etki yapan sorunların belirlenmesi ve odak grup görüşmesinden elde edilen değerlendirmeler ile bu sorunların çözümüne ilişkin önerilerin sunulmasıdır. Araştırma yöntemi olarak odak grup görüşmesi tercih edilmiştir. Görüşmede konuya ilişkin çeşitli kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör ve sivil toplum kuruluş temsilcileri yer almıştır. Görüşme sonunda elde edilen veriler betimsel analiz tekniği ile çözümlenmiştir. Çözümleme neticesinde Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli İnanç Turizmi Destinasyonu'nun daha etkili idaresine yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Kastamonu, Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli, İnanç Turizmi, Destinasyon,

Yıl, 2019 sayfa, 80

Bilim Kodu:

ABSTRACT

MSc. Thesis

The Management of Faith Tourism Destinations: Kastamonu Example of Hz. Pir
Seyh Saban-i Veli

Şenol KARABALTAOĞLU

Kastamonu University
Institute of Social Sciences
Department of Tourism Management

Supervisor: Prof. Dr. Kutay OKTAY

Kastamonu is a city where different types of tourism are alive. In this city, faith tourism has a higher potential than other types of tourism. Hz. Pir Seyh Saban-i Veli and his complex are the most visited faith destination in the city. In order to develop this ready potential in a more functional and sustainable way, a more efficient destination management is needed. The point to be considered at this stage is the necessity of addressing this destination which has a multi-stakeholder structure within a meaningful and systematic structure. The purpose of the study is a detailed examination of the potential of the faith tourism established by Hz. Pir Seyh Saban-i Veli and his complex in Kastamonu and the determination of the problems that have a negative impact on this potential and the evaluation of the focus group interviews and the presentation of the suggestions about the solutions of these problems. As a research method, focus group interview has been preferred. The meeting has included representatives of various public institutions, private sector and non-governmental organizations with different backgrounds. The data obtained at the end of the interview have been analyzed with descriptive analysis technique. As a result of the analysis, recommendations for more effective management for Hz. Pir Seyh Saban-i Veli Faith Tourism Destination have been presented.

Keywords: Kastamonu, Hz. Pir Seyh Saban-i Veli, Faith Tourism, Destination

2019, 80 pages

Science Code

ÖNSÖZ

“İnşallah sonumuz önümüzden gür olacak” (Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli) düsturuyla başladığım bu süreç içerisinde bana kıymetli zamanını ayıran ve desteğini hiç esirgemeyen çok değerli tez danışmanım Sn. Prof. Dr. Kutay OKTAY’a şükranlarımı sunuyorum.

Kastamonu’ya döndüğümde beni Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve felsefesi ile yeniden buluşturan ve bu yolda birlikte çalışmalar yaptığımız saygıdeğer hocam Sn. Dr. Öğr. Üyesi Muharrem AVCI’ya bir kez daha buradan teşekkür ediyorum.

Sevgili eşim Esra KARABALTAOĞLU’na, kıymetli validem Şaziye KARABALTAOĞLU’na, değerli vaktini ve emeğini benimle paylaşan kıymetli ağabeyim Dr. Suat TÜFEKÇİ’ye ve çok değerli çalışma arkadaşlarıma bana vermiş oldukları destekten ötürü teşekkür ediyorum. Ayrıca bu sürece başlamamda beni teşvik eden, bana hep örnek oluşuyla yol gösteren merhum babam Mustafa KARABALTAOĞLU’na da yüce Allah’tan rahmet diliyorum.

Şenol KARABALTAOĞLU

Kastamonu, Aralık, 2018

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT.....	ii
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar DİZİNİ.....	vii
KISALTMALAR DİZİNİ.....	viii
GİRİŞ	1

1. BÖLÜM

TURİZM, DESTİNASYON, İNANÇ TURİZMİ

1.1. Terminolojik Bilgiler.....	4
1.1.1. Turizm.....	4
1.1.2. Destinasyon.....	6
1.2. İnanç ve Turizm İlişkisi.....	8
1.2.1. İnanç Turizmi Destinasyonları.....	10
1.2.1.1. Türkiye’de İnanç Turizmi Destinasyonları.....	10
1.2.1.2. Dünyada İnanç Turizmi Destinasyonları.....	12

2. BÖLÜM

BİR İNANÇ TURİZMİ DESTİNASYONU OLARAK HZ. PİR ŞEYH ŞABAN-I VELİ

2.1. Hz. Pir Şeyh Şaban-Veli	15
2.1.1. Hz. Pir Şeyh Şaban-1 Veli ve Hayatı.....	15
2.1.2. Kastamonu İnanç Dünyasında Hz. Pir Şeyh Şaban-1 Veli’nin Yeri	17
2.2. Kastamonu İnanç Turizmi Destinasyonunda Hz. Pir Şeyh Şaban-1 Veli.....	20
2.2.1. İnanç Turizmi Kapsamında Hz. Pir Şeyh Şaban-1 Veli Algısı.....	20
2.2.2. Yerli ve Yabancı Türbe Ziyaretçileri.....	21

2.2.3. Külliyyede Yapılan Dini ve Kültürel Ritüeller	23
2.2.4. Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'yi Yerel Düzeyde Anma Etkinlikleri.....	25

3. BÖLÜM

HZ.PİR ŞEYH ŞABAN-I VELİNİN İNANÇ TURİZMİ ÇERÇEVESİNDE DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

3.1. Kastamonu Turizm Eylem Planı.....	27
3.1.1. Bütünleşik Turizm Projesi.....	28
3.1.1.1. Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Odaklı İnanç Turizmi Eylem Planı.....	28
3.2. Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Özelinde Yapılan Çalışmalar.....	29
3.2.1. Şaban-ı Veli ve Musa Fakih Camileri Onarma Derneği.....	29
3.2.2. Şaban-ı Veli Derneği.....	30
3.2.3. Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Kültür Vakfı.....	30
3.2.4. Uluslararası Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Kastamonu Evliyalarını Anma Haftası.....	33
3.2.5. Uluslararası Şeyh Şaban-ı Veli Sempozyumu.....	33
3.2.6. Hedef UNESCO, 2019 Projesi.....	34
3.2.7. İlim Hikmet Sofrası Cumartesi Sohbetleri.....	35
3.3. Araştırma Bilgileri	35
3.3.1. Araştırmanın Amacı.....	36
3.3.2. Araştırmanın Önemi.....	36
3.3.3. Araştırmanın Alan Sınırlılıkları	37
3.3.4. Araştırmanın Yöntemi	37
3.3.4.1. Odak Grup Görüşmesine Yönelik Soruların Hazırlanması.....	38
3.3.4.2. Grupların Belirlenmesi ve Davet Edilmesi.....	38
3.3.4.3. Odak Grup Görüşmesi Ön Hazırlık.....	39
3.3.4.4. Katılımcılar	40
3.3.4.5. Odak Grup Görüşmesinin Gerçekleşmesi	42
3.3.4.6. Odak Grup Görüşmesinin Tarihi ve Süresi.....	42
3.3.4.7. Tanışma ve Giriş	42
3.3.4.8. Katılımcıların Görüş Bildirmeleri.....	43
3.4. Araştırma Bulguları	44
4. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	52

KAYNAKÇA.....	55
EKLER.....	60
Ek 1. Gönüllü Katılımcı Bilgilendirme Formu	60
Ek 2. Odak Grup Toplantısı Formu	61
Ek 3. Katılımcıların Kendilerini Tanıtması	62
Ek 4. Odak Grup Görüşmesinin Çözümlemesi.....	66
Ek 5. Odak Grup Toplantısı Davetiyesi	71
Ek 6. Nasrullah Gazetesi Odak Gurup Görüşmesi Haberi.....	72
Ek 7. Hz. Pir Şeyh Şaban-1 Veli Odaklı İnanç Turizmi Eylem Planı	73
Ek 8. 27.Uluslararası Hz. Pir Şeyh Şaban-1 Veli ve Kastamonu Evliyalari Anma Haftası Davetiyesi.....	78
Ek 9. İlim Hikmet Sofrası Cumartesi Sohbetleri Afişii	79
Ek 10. Uluslararası Şeyh Şaban-1 Veli Sempozyumu Afişii.....	80

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. Kastamonu'da 12-20. YY. Arası İnanç Turizmine Konu Mekanlar	18
Tablo 2. Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Türbesi ve Vakıf Müzesi Ziyaretçi Sayısı.....	23
Tablo 3. Kastamonu Şaban-ı Veli ve Musa Fakih Camiileri Onarma Derneği 1954 Yılı Kurucu Üyeleri.....	29
Tablo 4 Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Kültür Vakfı'nda Görev Yapmış Kişiler.....	32
Tablo 5. Görüşme Katılımcılarına İlişkin Demografik Bilgiler.....	41
Tablo 6. Görüşme Bulgularını Gösterir Tablo	50

KISALTMALAR DİZİNİ

A.B.	Avrupa Birliği
B.M.	Birleşmiş Milletler
D.T.Ö.	Dünya Turizm Örgütü
H.z.	Hazreti
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü
T.D.K.	Türk Dil Kurumu
St.	Saint (Aziz)
KATSO	Kastamonu Ticaret ve Sanayi Odası
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
K.V.	Kısa Vade
KUZKA	Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı
M	Moderatör
m.	Miladi
Mah.	Mahalle
O.V.	Orda Vade
S.A.V	Sallallahu Aleyhi ve Sellem (Allah'ın Selamı Onun Üzerine Olsun)
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
T.D.	Tez Danışmanı
TİKA	Türk İş Birliği Koordinasyon Ajansı
TKDK	Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu
T.Y.	Tez Yazarı
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu)
UNWTO	United Nations World Tourism Organization (Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü)
U.V.	Uzun Vade
Vb.	Ve Benzerleri

GİRİŞ

Anadolu'yu dolaştığınızda yaşadıkları yerlerde öğretileri ile önce insan olmaktan söz eden, gittikleri yerleri Türk ve İslam mayası ile yoğuran, sözleri ile de günümüze ışık tutan Mevlana, Hacı Bektaş-ı Veli, Hacı Bayramı Veli gibi manevi mimarlara rastlarsınız. Bu manevi mimarlar, ölmeden önce ölünüz felsefesi ile dünyada varken yokluğu yaşamış değerlerdir. Onlar sahip oldukları güzel ahlak ve davranışlarıyla insanoğluna hep örnek olmuşlardır.

Kastamonu; bu anlamda tarihsel serüveninde bu değerlere ev sahipliği yapmış önemli şehirlerden birisidir. Evliyalar şehri olarak da bilinen bu yerde elbette Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli bu değerlerin en mühimi olmuştur. Miladi 1497 yılında Kastamonu Hanönü ilçesinde başlayan hayatı, ilim irfan ve tefekkür ile sürmüş, miladi 1569 yılında da Kastamonu'da vefat etmiştir. Hizmet ettiği külliyeinin bahçesine defnedilmiştir.

Kurucusu olduğu Halveti Şabaniyye kolu felsefesi Balkanlardan, Afrika'ya, Hicaz'a, Mısır ve Hindistan'a kadar yayılmıştır. 360 tane yetiştirdiği halifesi ile dünyanın farklı noktalarına bu felsefesini taşımıştır.

Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Külliyesi dini, kültürel, geleneksel öğretilerin ve inanışların yaşandığı bir yerdir. Her daim yerli ve yabancı ziyaretçilerin ve turistlerin akınına uğrayan bu ulvi yerde insanlar farklı amaçlar ile bir araya gelmektedir.

Burada evlenecek çiftlerden, sünnet olacak çocuklara, mübarek gün ve gecelerde dua edenlerden, askere giden gençlere ve sadece bir nefes huzur bulmak isteyenlere kadar her kesimden insana rastlamak mümkündür.

Bu mekanda nesillerin buluşmasına, yardımseverliğe, güler yüze, ahlaki ve insani değerlerin bir arada sunulmasına her daim tanık olunmakta, içinde barındırdığı farklı mimari özelliğe sahip mezarları, müzesi ve yapıları ile de adeta tarihe tanıklık edilmektedir.

Şehirde inanç turizmi açısından kalbi bir noktada var olan bu destinasyonun tanınması, korunması ve uluslararasılaştırılması nitelikli bir çalışma ve yönetim ile mümkündür. Ancak bu şekilde Kastamonu şehrinin inanç turizminden istediği payı alabilmesi sağlanacaktır.

“İnanç Turizmi Destinasyonlarının Yönetimi: Kastamonu Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Örneği” tez çalışmasının amacı, Kastamonu’da inanç turizmi açısından çok önemli konumda bulunan Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli’nin inanç turizmi destinasyonu noktasında mevcut durumunun incelenmesi ve potansiyelinin ortaya konulması ve bu konuda yapılması gereken kurumsal çalışmaların irdelenmesidir.

“İnanç Turizmi Destinasyonlarının Yönetimi: Kastamonu Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Örneği” tez çalışması dört bölümde değerlendirilmiştir.

Birinci bölümde turizm, inanç ve destinasyon kavramları ele alınmış, ülkemizde ve dünyada inanç turizmi destinasyonlarına yer verilmiştir.

İkinci bölümde ise çalışmaya konu olan Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli’nin hayatına, inanç dünyasındaki yerine, bir turizm destinasyonu olarak mevcut konumuna ve külliyyede yapılan dini ve kültürel etkinliklere yer verilmiştir.

Üçüncü bölümde araştırmaya dair amaç, önem, sınırlılıklar ve yönteme dair hususlar ele alınmış, alt başlıklar olarak Kastamonu turizm eylem planına ve Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli özelinde inanç turizmi başlıklarına değinilmiş, odak grup görüşmesi sürecinden bahsedilmiştir.

Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli İnanç Turizmi Destinasyonu odak grup görüşmesi ile ele alınmış, görüşmeye katılan katılımcılara destinasyona ilişkin sorular yöneltilmiş, cevapların çözümlenmesi, değerlendirilmesi ve analizi yapılarak bulgular ve öneriler sunulmuştur.

Çalışma neticesinde, Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin inanç turizmi bakımından önemli bir potansiyelinin olduğu, şehirdeki turizm hareketinde önemli bir yeri olduğu ve inanç turizmini kapsayacak şekilde tüm turizm hareketinin bütüncül bir yönetim anlayışı ile yürütülmesi gerekliliği yeni bir bulgu olarak ortaya çıkmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

TURİZM, DESTİNASYON, İNANÇ TURİZMİ

1.1. Terminolojik Bilgiler

Bu bölümde çalışmaya ışık tutacak, çalışmayla ilgili terminolojik bilgilere yer verilmiştir. Turizm, destinasyon kavramları açıklanmaya çalışılmıştır. Farklı yapılan tanımlamalar ile konuya ilgi çekilmeye çalışılmış ve terimlerin anlaşılması kolaylaştırılmaya çalışılmıştır.

1.1.1. Turizm

Turizm, 21. yüzyılda karşımıza çıkan önemli sosyal, kültürel ve ekonomik bir kavramlardan birisidir. Ülkelerin milli gelirine önemli ekonomik katkılarından dolayı turizm faaliyetleri dünyada gittikçe artan bir öneme sahiptir.

Birleşmiş Milletler (B.M.) Dünya Turizm Örgütü'ne (D.T.Ö.) göre turizmin en genel tanımı, insanların yerleşme amacı gütmeksizin bir yerden başka bir yere, tarih, kültür, eğlence, sağlık, spor gibi amaçlarla hareket etmesi, bu seyahatleri esnasında mal ve hizmet alma faaliyetlerinin bütünüdür (URL-1, 2018).

Turizmin, sözcük kökenine bakıldığında Latince'den geldiği görülebilir. Latin dilinde Tornus kelimesi dönme hareketini betimler. İngilizce'de Touring ve Tour kelimesi, Latince'deki tornus kelimesinden türetilmiştir (URL-2, 2018).

İngilizce'de tour kelimesi dairesel hareketi, hareket edilen başlangıç yerine dönmek şartıyla bazı site ve yörelerin ziyaret edilmesini betimler (URL-3, 2018).

Touring kelimesi zevk için yapılan, eğitsel ve kültürel özellik gösteren yolculuklar için kullanılmaktadır (Küçükaslan, 2007:1).

Yolculukların yapıldığı yerlerin ülke içi ve ülke dışı olmasına göre turizmin tanımı da değişime uğramaktadır. Buna göre, eğer bir kişi bulunduğu ülke sınırları içerisinde geçici olarak hareket etmekte ise bu faaliyet iç turizm, ülke dışına hareket etmekte ise dış turizm olarak tanımlanmaktadır (Erdoğan, 1995;464).

Turist kavramı, en basit tabiriyle turizm hareketine katılan kişidir. Turist, daimi ikamet ettiği yerden en çok 1 yıl süre ile ayrılan ve geçici olarak gittiği yerlerde, buralarda kazanmadığı parayı harcayan kimsedir (Kozak ve Bahçe, 2009,14).

Bir diğer tanımda turist, ziyaret edilen yerdeki özel veya kamu konaklama tesislerinde en az 1 gece kalan ziyaretçiyi ifade etmektedir (Önen, 2008;1).

İnanç turizmi bağlamında terminolojik olarak bazı kavramların açıklanmasında fayda vardır. İnanç, iman sözcüğüyle sıklıkla karıştırılan bir kavram olup, felsefi ve dini bağlamda değişik ve geniş yorumlar yapıldığı görülebilir. Burada genel bir tabirinin verilmesinde fayda vardır. İnanç, bir kavramı doğru sayma tutumu olup, yeterli şekilde gerekçesi olmayan, kesinlik arz etmeyen bir şeyi doğru sayma, akıl süzgecinden geçerek bir şeyi doğrulama yapmadan, başkasının tanıklığı üzerine ortaya konmuş bulguları, kuşku içermeksizin onaylamadır (Akarsu, 1988, 104).

İman, bir kişinin inanışını davranışlarıyla da tasdik etmesi, belirli bir inanışı derinden yaşama ve bağlılığı gösterme duygusudur (Ok, 2005:114). İman, yaygın anlamıyla kişinin dini inancının gereklerini hal ve tavırlarıyla onaylama, davranışlarıyla tasdiklemesidir.

İbadet sözü, biçimsel olarak yapılaş şekli dini kurullarca belirlenmiş davranış topluluğu olup, İslam dinine göre Allah'ın rızasını kazanmak için yapılan her davranış, duygu ve düşüncedir (Peker, 2003:117). Bu kapsamda, namaz, oruç, zekât, hac, dua İslam inancına göre istenilen ve dindarlığın temel boyutlarından (Hökeleli, 2010:53).

Din, Tanrı'ya, doğüstü güçlere, çeşitli kutsal varlıklara inanmayı ve tapınmayı sistemleştiren toplumsal bir kurumdur (URL-4, 2018). Din, kutsalı, kutsala karşı saygı duymayı, korku, sevgi, içten bağlılık, tanrıya karşı inancı içerir.

Hazret kavramı, yüce kabul edilen kişilerin adlarının başlarına övme, saygı, yüceltme anlamında kullanılan bir isimdir (URL-5, 2018).

Pir sözü, Farsça bir kelime olup, sözlükte ihtiyar, ak saçlı, tecrübeli kimse anlamında kullanılırken, tasavvufta mürşid, veli ve şeyh ile eş anlamlı olarak kullanılmıştır. Bu kullanıma göre pir, salike rehberlik yapan kimse, seyri sulukünü tamamlayıp insanları hak yoluna yönelten kimsedir. Tarikat şeyhi anlamında da kullanılmaktadır (URL-6, 2018).

Tasavvuf sözü, Allah'a ulaşmak anlamındaki çaba ve ona teslim olma faaliyetleridir. Bu imkan yaratıcı Allah tarafından sadece insana bahşedilmiş, insana özgü bir kavramdır (Mihr,1998:2). Hazreti Peygamber'e uymak, onun iç dünyasına kavuşmaya çalışmak, böylelikle varlığın sırlarını çözmek ve vahdete ermeye çalışmanın yoludur (Öztürk, 1989:11).

Hac, dini inançları gereği belirli yerlere diğerlerinden daha fazla kutsallık atfetme, buraları ömürlerinde bir defa olsun ziyaret ederek arınma ve öze dönmedir (Harman, 1996, 382).

1.1.2. Destinasyon

Turizm terminolojisinde karşımıza çıkan yaygın ifadelerden biriside destinasyondur. Turizm otoritelerinin ve turistlerin yaygın kullandıkları bu sözcük, Türk Dil Kurumu sözlüğünde varılacak yer olarak ifade edilmektedir (URL-7, 2018).

Destinasyon genel tanımı, kişilere cazip gelen, orada bulunulmak istenilen, gezip görülmek, zamanlarını geçirmek istediği turistik alanlardır. Destinasyon, tüketicilerin, seyahat rotalarına, kültürel yaşanmışlıklarına, ziyaret nedenlerine, eğitim düzeylerine ve geçmiş tecrübelerine göre özel olarak anlamlandırılabilen, algısal bir ifadedir (Buhalis, 2000:97).

Destinasyon haline gelen yerler, çekiciliklerin ve doğal güzelliklerin bulunduğu, ziyaretçi dikkatini çeken, insanları o coğrafi alana gitmek için harekete geçiren ve konaklamaları yönünde duygu uyandıran alanlardır (Çevirgen, 2014;40).

Destinasyon, turistik özelliklerin, turistik imajın, turizm altyapısının, tamamlayıcı sektörlerin, idarenin ve tüketicilerin entegre ve koordineli çalışmaları ile sağlanan bütünselliktir (Pike, 2008;24).

Bir alanın destinasyon olabilmesi için bölgesel kimliğini uygun, kültürel, fiziksel, sosyal nitelikler, bölge turizmini geliştirecek turizm altyapısı, turistleri çekecek cazibe unsurları ve turizm planlaması yapmakla görevli kamu kurumları gereklidir (Güçer, 2010;13).

Turizm göreceli olarak önemli bir eylem alanı ve turizm ekonomik, sosyal ve fiziksel etkilerinin ortaya çıktığı alandır. Turizmin temel ekonomik faaliyetler arasında yer aldığı ülkeler, bölgeler, şehirler ve turizm destinasyonudur (URL-8, 2018).

Günümüzde destinasyon sayılan alanların bazıları tarihi ve kültürel özellikleri nedeniyle, bazıları dağ, deniz ve orman gibi doğa unsurları nedeniyle, bazıları ise insan kaynaklı özgün eserler sergilemesi nedeniyle turistlerce tercih edilmektedir (Zağralı, 2014;7).

Turizm destinasyonu olma çabaları, ülkelerin turizm otoritelerinin yegane isteklerindedir. İdari otoriteler sahip oldukları doğal, kültürel ve tarihi özellikleri, tanıtım faaliyetleri ile cazip hale getirerek turistleri çekmek için yoğun çaba harcamaktadır. Bu amaçla destinasyon oluşumu için, gerekli idari düzenlemeler, altyapıyı geliştirici çalışmalar, ulaşım ve iletişimde iyileştirme çabalarında yoğun mesai harcanmaktadır.

Turistik destinasyonlar, turistler için çekicilik içeren ve keyif almasını sağlayan tarihi ve kültürel alanlar, sanat faaliyetleri, spor faaliyetleri, eğlence ve alışveriş olanakları sunan alanlardır (Özdemir, 2008;30).

Turistik destinasyondan söz edebilmek için, aynı doğa, iklim, kültür koşullarına sahip, kültürel ve doğal çeşitlilik ve farklılıkları olan, turistlere o bölgeye özgün aktiviteler sunulan, iaşe, ulaşım, iletişim olanakları mevcut olan, idari kamu hizmetlerinin sunulduğu, turizm çekim merkezlerinden oluşan, marka ve imaja sahip coğrafyalar olmalıdır (Bahar ve Kozak, 2005;78).

1.2. İnanç ve Turizm İlişkisi

Turizm sektörü, ülkelerin dış ekonomik işlemlerinde yarattığı pozitif etki sonucu 1990'lı yıllardan sonra gelişmekte olan ülkelerin ekonomik gündemine girmiştir. Zengin tarihi geçmişi olan, doğal güzelliklere sahip, kültürel açıdan farklı kültürleri içinde barındıran ülkelerin en önemli politika hedeflerinden birisi, yabancı turistleri ülkelerine çekmek olmuştur. Ülkelerin vergi gelirlerini arttırması, ödemeler dengesinin iyileştirmesi, istihdam üzerine olumlu katkılar sağlaması bakımından devletler için turizm en önemli sektörlerden birisi haline gelmiştir (Çoban ve Özcan, 2014: 244).

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'ne göre dünyada turizm sektörü sürekli büyüme içerisinde olan yegâne sektördür (URL-9, 2018). İnsanların gelir artışı sonucu refah düzeylerinin artması, boş zamanların artışı, ulaşım imkânlarının gelişmesi, turizmin istihdam üzerine olumlu etkileri, pazarlama stratejilerinin gelişmesi ve sosyal demografik yapıların değişmesi, turizm piyasasının büyümesine yol açmıştır (Williams ve Soutar, 2005: 248).

Bireylerin gelirlerinin artışı, pazarlama ve ulaşım imkanlarındaki iyileşmeler, tüketim anlayışındaki değişimler, insanların farklı mekanlar görme ve eğlence/heyecan yaşama istekleri, klasik turizm hareketi olarak adlandırılan deniz, güneş, tarih turizminden daha farklı alanlara yönelmelerine ve konu bakımından daha farklı turizm türlerinin ortaya çıkışına sebep olmuştur.

Turizm sektöründeki değişime paralel, inanç turizmi, son yıllarda ortaya çıkan ve önemi gittikçe artan turizm kollarından birisi haline gelmiştir. Kültür ve Turizm Bakanlığı'na göre insanların devamlı ikamet ettikleri, çalıştıkları ve her zamanki olağan ihtiyaçlarını karşıladıkları yerlerin dışına, dini inançlarını gerçekleştirmek, inanç çekim merkezlerini görmek amacıyla yaptıkları turistik amaçlı gezilerin turizm olgusu içerisinde değerlendirilmesi inanç turizmi olarak tanımlanmıştır (URL-10, 2018).

Son 30 yılda inanç turizmi alternatif turizm türlerinden birisi olarak dünya turizm piyasasında önemli bir konuma gelmiştir. Müslümanlık, Hristiyanlık, Yahudilik,

Budizm vb. dinlere mensup kişilerin kendi inanç eksenleri uyarınca, tarihsel inanç şahsiyetlerine ait mezar, türbe, bina, ibadet yeri, eğitim kurumu ve kutsal şehirleri gezme isteği, sanat tarihi ve mimari açıdan has özellikler taşıyan alanları görme isteği inanç turizminin temelini oluşturmaktadır. İnanç turizmi bugün büyük ekonomik getirisi olan turizm dallarından birisi haline gelmiştir.

İnanç turizmini doğuran olgulardan bahsetmekte yarar vardır. Bu olgulardan en başta geleni şüphesiz ki büyük dinlerde yer alan ve “hac” tabir edilen ibadet zorunluluğudur. Bugün kutsal mekanlar kabul edilen, Mekke, Kudüs ve Vatikan şehirleri, İslam, Hristiyanlık ve Yahudilik dinleri için ziyaret zorunluluğu taşımakta bu sebeple milyonlarca insan, dini inançları gereği bu mekanları ziyaret etmektedir.

İnanç turizminin gelişmesini sağlayan bir diğer etmen de psikolojik faktördür. İnançların zorunlu gördüğü ziyaretleri yaparak “hacı” olmak isteyen, bu şekilde manevi tatmin, iç huzuru arayan insanların dinlerin önemli merkezlerini ziyaret etmeleri inanç turizmi kapsamında yer almaktadır (İçöz, 2003:6).

İnanç turizmi etkinlikleri olarak yapılan turizm türleri ise şu şekilde sıralanabilir: Hacı olma, misyonerlik, gemi gezileri, dini mekân-türbe ziyaretleri, kutsal yol yürüyüşü ya da takibi, dini konferanslara katılma, dini destinasyon gezisi, din kampları, gönüllülük hizmetleri, inzivaya çekilme, ayinlere katılma olarak sıralanabilir.

Dünya Turizm Örgütü'nün verilerine göre dünyada her yıl yaklaşık olarak 600 milyon yerli ve yabancı turist, inanç turizmi hareketliliğine katılmaktadır (URL-11, 2018).

Ülkemizde inanç turizmi son 20 yılda büyük önem kazanmıştır. İslam dini ve Hristiyanlık dini için önem arz eden pek çok mekan ülkemiz sınırları içerisinde kalmaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı'na göre ülkemizde inanç turizm merkezleri olarak belirtilen ve Hristiyan dinine göre kutsal kabul edilen alanlar şunlardır; İstanbul: Ayasofya Müzesi, Hatay-Merkez: St. Pierre Anıt Müzesi, İçel-Tarsus: St. Paul Anıt Müzesi, İzmir-Selçuk: Meryem Ana Evi, Antalya-Demre: St. Nicola Kilisesi, Bursa-İznik: Ayasofya Cami, Manisa-Sard: Sard Sinagogu, Manisa-

Alaşehir: Alaşehir Kilisesi, Manisa-Akhisar: Akhisar Kilisesi, Isparta-Yalvaç: Pisidia Antik Kenti, Nevşehir-Derinkuyu: Ortodoks Kilisesi, Denizli-Pamukkale: Laodikya Antik Kenti (URL-12, 2018).

İslam inancına göre peygamber, evliya, şeyh, pir, sultan, baba, veli sıfatlarıyla kutsal kabul edilen şahsiyetlerin kabir ve türbeleri, mimari ve sanat değeri bakımından önem arz eden tarihi cami, külliye, medrese, vakıf, vb. inanç turizmine konu olmaktadır. Ülkemizde hemen hemen tüm iller bu tür din büyüklerini ve mekanları barındırmaktadır. Özellikle, Konya, Şanlıurfa, Antakya, Mardin İstanbul şehirleri inanç turizminde öne çıkan illerimizdendir. Yıllar itibariyle ziyaretçi sayıları her geçen gün artan bu mekanların turizm destinasyonuna dönüştürülmesi için yerel otoritelerde artan bir ilgi söz konusudur.

1.2.1 İnanç Turizmi Destinasyonları

Bu başlıkta inanç turizmi destinasyonlarına dair Türkiye’de ve dünyada kabul edilmiş örneklere yer verilmiştir. Bu örneklere ilişkin detaylı bilgilere yer verilerek destinasyon oluşlarındaki durumları detaylandırılmış ve gerekçelendirilmiştir.

1.2.1.1. Türkiye’de İnanç Turizmi Destinasyonları

Ülkemizin, kültürel zenginliklerinden bir tanesi de farklı dinleri bünyesinde barındırmasıdır. İslamiyet, Hristiyanlık, Yahudilik dininin önemli ve kutsal kabul ettiği pek çok mekan ülkemizde yer almaktadır. Kültürümüzün sağladığı hoşgörü ortamı içerisinde bugün Anadolu’nun pek çok bölgesinde bu mekanlar iç içe yaşamaktadır. İnanç turizminde sahip olduğumuz bu zenginlik, ülkemizi pek çok ülkeye göre avantajlı hale getirmektedir (Gürdal, 2000;13).

İlkçağ uygarlıklarının Anadolu’da gelişmesi, Yahudilerin etraflarında gördükleri baskılardan Anadolu’ya kaçarak sığınmaları, Hz. İsa’nın havarilerinin Anadolu’ya yerleşmeleri, İslamiyet’in fetih algısının Batı’ya doğru yönelmesi, inanç turizmi zenginliğimizin tarihsel sebeplerindendir (Bingöl, 2007;1).

Ülkemizin, 1980'li yıllardan sonraki turizm atağında turizm pazarını çeşitlendirme ihtiyacı ve dünyada gelişen turizm trendleri inanç turizmi konusuna da ağırlık verilmesine sebep olmuştur.

Ülkemizde inanç turizminin geliştirilmesine yönelik çabalar 1995 yılından sonra hayat bulur. Tur operatörlerince, inanç turizmi özelinde turlar düzenlenmeye başlamış, sempozyum ve bilimsel çalışmalar ile inanç turizminin akademik altyapısı güçlendirilmiştir (Sargın, 2006;5).

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından İnanç Turizmi Projesi geliştirilmiş ve bu proje ile bu dinlere ait önemli ziyaret merkezlerinin turizme kazandırılması için yeniden çevre düzenlemesi, aydınlatma, ulaşım vb. gibi açılardan ele alınarak iyileştirilmesi ve tanıtımının yapılarak ziyaretçi sayısının artırılması hedeflenmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca 1993 yılında çeşitli kamu kurumlarından da görüş alınarak öncelikle üç büyük dinin günümüze kadar ulaşan eserlerin ve ibadet yerlerinin envanteri hazırlanmış, dini yönden önemli, yoğun ziyaretçi alan, sanat tarihi bakımından önemli, açısından önemli olan, türünün ilk ve ilginç mimarisine haiz, kolay ulaşılabilen, seyahat acenteleri tarafından tur programlarına dâhil edilen merkezleri tespit etmiştir (URL-12, 2018).

İstanbul şehri, Hristiyanlık ve İslam inancına göre kutsal kabul edilen pek çok mekanı bünyesinde barındırırken, Sultanahmet Camisi ve Ayasofya Kilisesi en çok ziyaretçi ağırlayan dini mekanların başında gelmektedir. Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği'nin 2014 yılı raporuna göre, Sultanahmet Camisi dünyada en çok ziyaret edilen dini mekanlar listesinde yıllık 5 milyon ziyaretçi ile 20. sırada yer alırken, Ayasofya Kilisesi ise 3,5 milyon ziyaretçi ile 29. sırada yer almaktadır (URL-13, 2018).

Ülkemizde İslam inancına göre şekillenen inanç turizminde Konya şehri ve burada yer alan Mevlâna Müzesi ön plana çıkmaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın istatistiklerine göre Konya Mevlana Müzesi 2 milyon 480 bin 433 ile 2017 yılının en çok ziyaretçi ağırlayan müzesi oldu (URL-14, 2018).

Ülkemizde bir diğer önemli inanç turizm merkezi Peygamberler şehri adıyla adlandırılan Şanlıurfa şehri ve Hz. İbrahim Peygamber'in ateşe atıldığı yer kabul edilen Balıklı Göl'dür (Mancı ve Aydoğdu, 2014;95).

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca ülkemizde Hristiyanlar için kutsal kabul edilen mekanlar aşağıda sıralanmıştır (URL-12, 2018).

- Hatay-Merkez: St.Pierre Anıt Müzesi
- İçel-Tarsus: St.Paul Anıt Müzesi
- İzmir-Selçuk: Meryem Ana Evi
- Antalya-Demre: St. Nicola Kilisesi
- Bursa-İznik: Ayasofya Cami
- Manisa-Sard: Sard Sinagogu
- Manisa-Alaşehir: Alaşehir Kilisesi
- Manisa-Akhisar: Akhisar Kilisesi
- Isparta-Yalvaç: Pisidia Antik Kenti
- Nevşehir-Derinkuyu: Ortodoks Kilisesi
- Denizli-Pamukkale: Laodikya Antik Kenti

1.2.1.2. Dünyada İnanç Turizmi Destinasyonları

Hacı olma bazı tek tanrılı dinlerin buyrukları arasında yer almaktadır. Bu kavram; belirlenen ibadet mekanlarında, belirli zamanlarda belirli ibadet ritüellerinin yerine getirilmesidir. İnanç ekseninde, günahların bağışlanması, manevi mutluluk verici bir unvanın kazanılması, dini haz alınması, toplumsal saygınlığa kavuşulması gibi psiko-sosyal amaçlarla yapılan faaliyetlerdir. Kutsal mekanların ziyaretiyle kişiler, maddi, manevi ve ahlaki faydalar elde edilmektedir (Erbaş, 2002,97).

İnanç turizmi faaliyetlerinin, tek tanrılı dinlerin ortaya çıkmasından öncede görüldüğünü söylemek mümkündür. Daha çok tapınak ve kutsal alan ziyareti şeklinde gerçekleşen ayin, tören, ritüel gibi etkinliklerde ön plana çıkan yerler olarak aşağıdaki yerler sayılabilir (Erbaş, 99-100).

Mezopotamya’da Nippur, Asur’da Ninova, Harran’da Sin, Qatna’da Beelit-Ekalli Tapınakları, Byblos’taki Baaltis Tapınağı, Sümerlerde Enlil, Samilerde İştar, Babilonya’da Esagil ve Marduk, Suriye’de Byblos, Aphaka, Tyr, Heliopolis ve HieraPolis, Mısırdada Bonsiris, Eski Yunanda Delphes, İsrail’de Hebron, Eski Kenan, Silo Tapınakları, Hindistanda Benares Tapınakları, Sihlerce kutsal sayılan Amritser, Tibette Lhara ve Rtsari Kutsal Dağı, Çin’de, T’ai shan, Hua-shan, Heng-shan, Nunya Shan, Sung Shan’dır.

İslam teolojisinde, hac, birey-Allah ilişkisine ait semboller içeren dinsel bir pratiktir (Geçioğlu, 2010:24-25).

Tarih açıdan bakıldığında, orta çağın başlangıcı ile birlikte çeşitli dinsel öğretileri yayan önderler ve tek tanrılı dinlerin oluşmasını sağlayan Peygamberlerin taraftarları, inananları, müritlerinin, kutsal kabul ettikleri bu kişileri ve türbe, cami ve diğer ibadet mekânlarını ziyaret etme ve ibadet etme amaçları ile inanç turizmini başlatmıştır (Mcintosh, 1986,21).

Orta çağın başlangıcı ile birlikte özellikle haclı seferlerinin hedefi olan Kudüs, Mekke ve Medine inanç turizminin merkezi noktaları olmuştur (Olalı, 1984, 35).

İnanç turizminin başladığı bu şehirlerde genellikle güçlü merkezi yönetimler, ekonomik refahın fazla oluşu, ticaret faaliyetlerinin canlılığı dikkat çekmiştir. Bu gelişmişlik düzeyinin oluşmasında inanç turizminin de katkısı olduğu ifade edilebilir (Kaya, 1997:6).

Günümüzde ekonomik refahın artması, seyahat acentelerinin sundukları hizmetlerin gelişmesi ve çeşitlenmesi, ulaşımdaki iyileşmeler, dinin toplumsal hayattaki rolünün artması, inanç turizmi algısının gelişmesi, turizm piyasası içinde inanç turizminin payını geliştirmiştir. Dünyada inanç turizmi destinasyonları olarak ortaya çıkan alanları şu şekilde sıralayabiliriz:

İspanya: Hristiyanlık inancıyla ön plana çıkan mekanlar, Montserrat, Santiago Yolu, Granada Kutsal Haftası, (Cànoves, Romagosa, 2012: 294)

Almanya; Hristiyanlığın görkemli Katedrallerin yer aldığı bölgeler büyük ziyaretçi çekmektedir. Aynı zamanda son zamanlarda Yahudi inancına sahip kişiler Berlin’de yer alan soy kırım müzesini ve yeniden açılan sinagogları ziyaret etmektedir. (URL-15, 2018).

Ayrıca Harz Dağları, Wies Kilisesi, Dresden Kilisesi, Berlin Bad Wilsnack Hac Rotası, Bremen St. Peter Katedrali, Hamburg St. Michael Kilisesi, Baltica ve Metz’deki St.James Yolu, St. Anne Müzesi, Mainz’deki Yeni Sinagog, Maulborn Manastırı, Hildesheim Katedrali, Eberlah Manastırı, Brandenburg Sessizlik Kapısı önemli dini destinasyonlardır (URL-16, 2018).

İKİNCİ BÖLÜM

BİR İNANÇ TURİZMİ DESTİNASYONU OLARAK HZ. PİR ŞEYH ŞABAN-I VELİ

2.1. Hz. Pir Şeyh Şaban-Veli

Bu bölümde 16.yy'da Kastamonu'da yaşamış, şehrin manevi bekçilerinden biri olan Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'ye ve hayatına dair bilgiler verilmiştir. Ayrıca Kastamonu'da metfun bulunan diğer manevi değerlerden de bahsedilerek Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin Kastamonu inanç dünyasındaki yeri ve öneminden de bahsedilmiştir.

2.1.1. Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Hayatı

Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli, Kastamonu ili Taşköprü ilçesinin Gökçe ağaç bucağına bağlı Aşağıçakırçayı Köyü Cimdar Mahallesi'nde dünyaya gelmiştir. Doğum tarihi konusunda kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Sefine-i Evliya'da doğum tarihi miladi (m.) 1497 olarak belirtilmiştir. (Abdulkadiroğlu, 1991:37, Ozanoğlu 1966, 6) Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Müzesi kayıtlarında bu tarih m. 1497 olarak gözükmektedir (URL-14, 2018).

Küçük yaşta anne ve babasını kaybeden Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli, hayırsever bir hanım tarafından eğitimi üstlenilerek, tefsir-hadis eğitimlerini Taşköprü ve Kastamonu'da almıştır (Çiftçi, 95). Bu tahsillerinin ardından hayırsever bir hanım tarafından daha ileri düzey tasavvuf eğitimi için İstanbul'a gönderilen Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli, II. Beyazıt zamanında Fatih Medreselerinde dini eğitimlerini tamamlayarak, tasavvuf alanına yönelmiştir (Tatcı, 2012, 31).

Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin İstanbul'daki eğitiminde Karadeniz Başkurşunlu Medresesi'nde görev aldığı olduğu, dokuz yıl Kur'an-ı Kerim, Tefsir ve Hadis gibi ilimler öğrendiği, Eyüp semtinde bulunan ve adıyla anılan Eyüp Sultan Camisi'nde kürsü şeyhliği yaptığı ve ders verdiği bilinmektedir (Çiftçi, 2002, s.8).

Hız. Pir Şeyh Şaban-ı Veli, bir gece ‐Vatanın aslına dönünüz‐ Şeklinde rüya görmesi  zerine Kastamonu'ya dervişler ile birlikte hareket eder (Fuadi, 37-40).

Hız. Pir Şeyh Şaban-ı Veli, Kastamonu'ya dönüş yolunda, bugün Bolu ili sınırları içerisinde kalan Hayreddin Tokadi Hazretleri'nin derg hına yakın bir alanda geceleme için konakladıkları esnada, Hayrettin Tokadi hazretlerinin manevi ikliminden etkilenerek hizmetinde kalmaya karar vermiştir. Hız. Pir Şeyh Şaban-ı Veli, 12 yıl boyunca Bolu'da Hayrettin Tokadi Hazretleri'nin yanında kalarak çeşitli manevi ilimler öğrenmiştir (Pakalın, 1983, 303).

Bolu Şehrinde manevi eğitimlerini tamamlamasının ardından Hız. Pir, 1530 yılında Kastamonu Őehrine hareket eder (Haririzade, II, 192b). Kastamonu'ya Araç ilçesi üzerinden geldiğinde, ilk olarak Şehrin Batı yönünde kalan ve Halveti tarikatının Şeyhi olan Şeyh Sünneti Efendi'nin yaptırdığı Şeyh Sünneti Mescidi'nde vaazlar verir (Ozanoğlu, 1966,7).

Daha sonra buraya yakın olan Cemaleddin Cami avlusunda irşad vazifesine devam ettiğine dair görüşler vardır ( ift i, 2002, 108). Burada yaptığı sohbetlerde halkın geniş teveccühüne mazhar olan Hız. Pir, halk tarafından Honsalar Mescidi'ne davet edilmiş ve burada sohbet vermesi istenilmiştir. Honsalar Camisi'ndeki faaliyetlerinde halk tarafından Şaban Dede olarak bilinmeye başlamış ve kerametleri halka tesir etmiştir (Fuadi, 42-48).

Honsalar Camisi'nin, mahallede meydana gelen bir yangında yanması üzerine buradan hareket ederek tekrar Seyyid Sünneti Efendi yakınındaki bir eve yerleşerek burada irşad vazifesi üstlenir (Fuadi, 68-69).

Hız. Pir Şeyh Şaban-ı Veli, Halveti tarikatının Şabaniyye kolunun kurucusu olarak burada, dünyanın değişik coğrafyalarından gelen 360'dan fazla Şeyh yetiştirmiş, öğrencilerini Afrika, Balkanlar, Orta Asya gibi pek çok noktaya göndermiştir. Günümüzde hala bu noktalarda tarikatının izleri görülmekte, öğretileri yaşatılmaktadır. Hız. Pir, 1569 yılında hayatını kaybetmiş ve dergahın bahçesine defnedilmiştir (URL-17, 2018).

2.1.2. Kastamonu İnanç Dünyasında Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin Yeri

Kastamonu şehri, günümüzde gerek tarihi gerekse kültürel potansiyeli ile bölgenin turizm bakımından önemli illeri arasında kalmaktadır. Şehir, Türklerin egemenliğine girdikten sonrada ticaret, kültür ve güvenlik açısından önemli bir konumunda olduğundan dolayı, topraklarında İslam ve Türk tarihi bakımından önemli şahsiyetleri ve mimari eserleri barındırmaktadır (Yakupoğlu, 2009, 508).

İnanç dünyasına konu olan ve kentin hemen hemen her noktasında karşımıza çıkacak bu eserler, kent dokusuyla bütünleşmiş, şehrin mimari bütününün bölünmez bir parçasını oluşturmuştur. Bu eserler aşağıdaki Tablo 1'de görülebilir.

Tablo 1. Kastamonu'da 12-20. YY. Arası İnanç Turizmine Konu Mekanlar

Yönetim Dönemleri	12. ile 20. yy. Arası Kastamonu'da Yapılmış Türbe ve Mimari Eserler
Selçuklu Dönemi	Âşıklı Sultan Türbesi, Hepkebirler Camii ve Türbesi, Gököy Şeyh Ahmet Türbesi, İhsangâzi Derviş İbrahim (Haraçoğlu) Türbesi,
Atabeyler-Çobanoğulları Dönemi	Atabey Camii ve Türbesi, Yılanlı Camii ve Abdülfettâh-ı Velî Türbesi, Deveciler Camii ve Yusuf Horasânî Türbesi, Maden Dede Türbesi, Muzaffereddin Gâzi Türbesi, Vehbi Gâzi Türbesi, Hasan Şeyh Türbesi, Frenkşah Hamamı, Şeyh Hüsametdin Türbesi
Candaroğulları Dönemi	İsmail Bey Külliyesi, Duruçay Köyü Halil Bey Camii, İbn-i Neccar Camii, Adilbey Türbesi, Hatun Sultan Türbesi, Müfessir Alâeddin Efendi Türbesi, Karanlık Evliya Türbesi, Kasaba Köyü Mahmutbey Camii, Araç Merkez Kötürüm Bayezid Camii, Küre Hoca Şemseddin Camii, Ali Danişmend Tekkesi, Taşköprü Abdal Hasan Türbesi,
Osmanlı İmparatorluğu Dönemi	Nasrullah Kadı Külliyesi, Şeyh Şa'bân-ı Veli (Şucaüddîn, Hz. Pîr) Külliyesi, Benli Sultan Külliyesi, Yakupağa (Ağa İmareti) Külliyesi, Şeyh Ahmet Siyâhî Türbesi, Şeyh Mustafa Efendi Türbesi

Kaynak: URL-18, 2018

İnanç dünyasına etkisi bakımından önemli kabul edilen bazı eserler, şehrin Türkler tarafından alınmasından öncesine aittir. Kastamonu'da Türklerin, şehri ele geçirmesinden önce şehre gelerek burada vefat eden ve İslamiyet'te kutsal kabul edilen şahıs türbeleri de vardır. Bu mekanlar, Sahabe adıyla anılan ve İslam inancının

son peygamberi olan Hz. Muhammed Mustafa (S.A.V.) Dönemi'nde (571-632) yaşamış olan onu gören kişilerin defnedildiği türbelerdir.

Sahabe türbelerinin yer aldığı Hepkebirler Camisi ve burada medfun olduğuna inanılan sahabe türbesi, şehrin inanç turizmine konu olan önemli yapılarından. Burada, Kays-ül Hamedani Asgar hazretlerinin medfun bulunduğu ifade edilmektedir (URL-18, 2018).

İslam dünyasında, son peygamber Hz. Muhammed Mustafa (S.A.V.) Dönemi'nde yaşamış ve onu görmüş olan sahabelere karşı özel bir sevgi beslenmektedir. Turistlerin, inanç turizmi kapsamında gittikleri şehirlerde sahabe kabri ziyareti ve dua edilmesi yaygın bir gelenektir. Kastamonu'da sahabe kabri olduğuna inanılmasına rağmen, turistlerce çok bilinmemesi ve yeterli düzeyde tanıtıma konu edilmemesi sebebiyle yeterince ziyaret edilmemektedir.

İnanç dünyası açısından dikkat çeken türbelerden bir diğeri de Honsalar Mahallesi Kümbet Sokak'ta yer alan Aşıklı Sultan Türbesi'dir. Sandukasının ayakucu kısmı camekandan oluşu sebebiyle yoğun ziyaretçi akımına uğramaktadır. Burada medfun bulunan kişinin, şehrin fethinde görev alan ve o esnada şehit olan bir Türkmen komutan olduğu düşünülmektedir (Özen, 2000, 79).

Kastamonu inanç dünyasında öne çıkan en büyük dini mekân ve şahsiyet Hz. Pir Camisi ve Şeyh Şaban-ı Veli Türbesi'dir. Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin, Anadolu'da yaşayan Hacı Bayram-ı Veli, Hacı Bektaş-ı Veli ve Mevlana Celaleddin Rumi ile Anadolu'nun dört direğinden biri olarak anılması inanç dünyasındaki yerini göstermesi bakımından önemlidir (Abdulkadiroğlu, 1982, 39). Bu konuya duyulan hassasiyet inanç ziyaretçi sayısının artmasına sebep olmaktadır.

Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin manevi önemine ilişkin duyulan inançtan dolayı, dolayı vakit namazları diğer camilere göre kalabalık kılınmaktadır. Ayrıca, halk Cuma namazı içinde bu camiye yoğun ilgi göstermektedir.

Mübarek geceler kabul edilen, Mevlit, Regaip, Beraat ve Kadir gecelerinde halk Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Camisi'ne yoğun ilgi göstermekte, cami ve avlular dolup taşmakta, buraya gelen vatandaşlar ibadet için yer bulmakta zorlanmaktadır.

Ramazan ayında Teravih namazlarında caminin bütün safları dolu vaziyettedir. Ramazan ayında, cami avlusu ve türbe etrafı iftar açmak için gelen vatandaşlarla dolup taşmaktadır.

Hz. Pir özelinde şehrin inanç dünyası bakımından bir diğer önemli unsur türbe bahçesinde yer alan Asa Suyu'dur. Buradaki çeşmeden akan suyun, zezeme benzerliği ve bu sebeple kutsal olduğuna duyulan inanç, halkın ve turistlerin bu suyu tatmak için türbeyi ziyaret etmelerine sebep olmaktadır. Pek çok kişi, sudan bidonlara doldurularak evlerine ve memleketlerine götürmekte, yakınlarına ikram etmektedir. Ayrıca bu sudan içilerek orucun bozulması, yeni doğanlara ve vefat etmek üzere olan kişilerin bu sudan ağızlarına damlatılması da kutsal sayılmaktadır.

Şehirde yaşanan sosya-kültürel ritüeller açısından da Hz. Pir türbesi önemli bir konumdadır. Sünnet edilen çocukların buraya getirilerek dua edilmesi önemli bir gelenek konumundadır. Bir diğer gelenekte düğünlerde, gelin ve damatların buraya gelerek dua etmeleridir. Evlenecek çiftler düğün günü Hz. Pir' in kabrine gelerek dua etmektedir.

İnanç dünyası bakımından adak kurbanlarının buraya adanması, vakıfta ve adıyla anılan Kur'an kursunda kurbanlar kesilerek ihtiyaç sahiplerine dağıtılmaktadır. Ayrıca Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Kültür Vakfı'na yönelik olarak nakdi yardımlar yine yaygın olarak manevi fayda sağlanacağı gerekçesiyle yapılmaktadır.

Askere gidecek gençler, sınava girecekler, evlilik için eş arayanlar, maddi zorluklardan kurtulmak için çare bekleyenler, hastalar, çocuk sahibi olmak isteyenler türbeye gelerek dua etmekte ve manevi fayda bulmayı ummaktadırlar.

2.2. Kastamonu İnanç Turizmi Destinasyonunda Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli

Bu bölümde bir inanç turizmi destinasyonu olarak Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli algısı, destinasyonu ziyaret eden yerli ve yabancı ziyaretçi bilgileri ve mekanda yapılan dini ve kültürel ritüellere yer verilmiştir. Ayrıca bir inanç destinasyonu oluşundaki hususlara ve unsurlarda belirtilmiştir.

2.2.1. İnanç Turizmi Kapsamında Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Algısı

Tarih boyunca evliyaların yaşarken gerçekleştirdikleri kerametlerin, öldükten sonrada devam edeceği hususu insanlar arasında oldukça yaygındır. Bu sebepten dolayı Anadolu'da herhangi bir şehre gidildiğinde şayet bir evliya ya da veliye ait bir türbe var ise orada bu noktada bir çekim unsuru mevcuttur.

Kastamonu ve inanç turizmi bir araya geldiğinde ise şüphesiz ilk akla gelen isim Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Külliyesi'dir. Bugün Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli türbesi ve külliyesi Kastamonu Merkez Hisarardı Mahallesi Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Caddesi'nde yer almaktadır.

Kastamonu'ya gelen ziyaretçiler ve turistler Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin türbesini ziyaret etmeden gitmezler. Bu duruma neden olan gerekçelerin en başında Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin yaşarken göstermiş olduğu kerametler ve bu kerametlerin ölümünden sonra da devam ettiği inancı gelmektedir. 40 gün ikindi namazına külliyyede ki camiye gelenlerin rüyasında Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'yi gördükleri rivayet edilmektedir. Yine tıbbi yönden sıkıntılarını gideremeyen insanların Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin huzuruna geldiği ve çare aradıkları halifesi Ömer Fuadi'nin Şaban-ı Veli Menakıbı'nda bahsedilmektedir:

“Şa'bân-ı Velî Menâkıbı'nı yazan Ömer Fuâdî'nin teyzesi çaresiz bir baş ağrısına tutulur. Çareyi Şa'bân-ı Velî'de aramaya karar verirler. Savmaa, derdine derman arayan erkek ve kadınlarla doludur. Sıra Fuâdî'nin teyzesine gelince Hazret-i Pîr, sağ eliyle hanımın başını sığar ve Fatihâ Sûresi'ni okur. Eve gelmeden hanımın baş ağrısı kesilir.” (Yazar, 1999).

Buraya ziyarete gelen ziyaretçiler arasında banisi olduğu Halveti tarikatının Şabaniyye koluna mensup kişilerde bulunmaktadır (Elmacı, 2017). Bu kişilerin hali hazırda İstanbul'da çokça bulunmakta olduğu bilinmektedir. Her yıl haziran ayı içerisinde kafieler eşliğinde türbeyi ziyaret etmekte ve civarda konaklamaktadırlar (Atlı, 2010).

Bunun yanında hasta ya da hastası, derdi, sıkıntısı ve isteği olan onun aracılığıyla Allah'a dua eder. Evlenecek olan çiftler, doğum yapmış ya da çocuğu olmayan evli kadınlar, sünnet olacak olan çocuklar, askere gidecek ya da sınava girecek olan gençler buraya sıkça gelmektedirler.

Yine her yıl Kastamonu ilinde mayıs ayının ilk haftası Cuma günü başlayıp, Pazar günü sona eren ve bu yıl 27.si düzenlenen Uluslararası Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Kastamonu Evliyalarını Anma Haftası'nda özellikle çevre illerden ve Ankara-İstanbul gibi büyük şehirlerden turlar eşliğinde insanlar mekana gelmektedirler. Burada gerçekleştirilen etkinliklere katılmakta ve şehrin sosyo-ekonomik yapısına katkı sağlamaktadırlar.

2.2.2.Yerli ve Yabancı Türbe Ziyaretçileri

Kastamonu Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nden alınan veriler doğrultusunda Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin Tablo 2 de yer alan ziyaretçi istatistiklerine bakıldığında bu sayının son üç yıl hariç arttığı görülmektedir. 2018 yılı aralık ayı hariç Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Türbesini ziyaret eden toplam kişi sayısı 128.468'dir. Vakıf görevlilerine bu düşüşteki ana etken sorulduğunda yaşanan ekonomik kriz ve destinasyona gelen tur otobüslerindeki azalma olduğu ifade edilmiştir.

Tablo ay olarak değerlendirildiğinde Mayıs ayından itibaren sayı anlamında yukarıya doğru bir ivme kazandığı görülmektedir. Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'yi Anma Etkinliklerinin Mayıs ayına gelmesi ziyaretçi sayısının bu aylarda artışa geçmesini sağlayan faktörlerdendir. Ayrıca yaz aylarında şehrin artan turist sayısının külliye içerisinde yer alan müzenin ziyaretini de olumlu yönde etkilediği görülmektedir.

Özellikle yaz dönemi ile birlikte okulların kapanması ve Eylül ayına kadar devam edecek olan tatil süresi de Haziran, Temmuz ve Ağustos aylarının ziyaretçi anlamında yoğun geçtiğini göstermektedir. Yine Vakıf görevlilerinden alınan bilgi doğrultusunda son yıllarda Ramazan ayının ve mübarek gecelerin yaz dönemine denk gelmesi manevi huzur bulmak ve ibadetlerini artırmak maksadıyla gelenlerin sayısını da yaz ayları için etkilediği yönündedir. Okulların açılması ve iklimsel olarak havaların soğuması sonbahar ve kış aylarında ziyaretçi sayısını düşürmektedir.

Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Türbesini ziyaret eden yerli ve yabancı turist ve ziyaretçilerin profiline dair Vakıf görevlilerinden alınan bilgi de şu şekildedir: İstanbul'da Halveti geleneğini devam ettiren kişiler Mayıs ayında gerçekleştirilen Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Kastamonu Evliyalarını Anma Haftası'nda mekana yoğun ilgi göstermektedirler. Mekan içerisinde ve civarında konaklayarak alanı teneffüs etmek istemektedirler. Yine kültür turları ile birlikte Kastamonu'ya gelen turistler programlarının bir parçası olarak da mekanı ziyaret etmektedirler.

Kastamonu'nun 2018 yılı Türk Dünyası Kültür Başkenti seçilmesi mekana gelen yabancı ziyaretçilerin Türk Dünyası ülkelerinden olduğu bilgisi de Vakıf görevlilerinden alınmıştır. Bu özel durumun haricinde buraya gelen yabancı ziyaretçi sayısı çok fazla olmamaktadır. Bununla ilgili olarak da yine Vakıf görevlilerince Hz. Pir'in yurt dışında çok fazla tanınmamış olması olduğu bilgisi verilmiştir.

Tablo 2. Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Türbesi ve Vakıf Müzesi Ziyaretçi Sayısı

Yıl	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Toplam
2007	-	-	-	-	-	2391	6196	11356	4768	4575	2875	3087	35248
2008	1.738	1850	5591	2853	11555	12019	15581	15795	2801	4406	2919	1317	78425
2009	2.090	2998	3416	6059	12702	12364	15846	12145	6486	4849	1683	2220	82858
2010	2.421	4034	5031	7673	11803	9462	18460	7985	8191	5692	3862	4794	89408
2011	4118	4536	6253	8361	12233	9734	21948	5601	6153	3762	3073	4797	90569
2012	1618	1344	4359	7248	11243	11704	10359	10736	8922	7495	4485	4614	84127
2013	3796	5946	8576	11186	19137	20298	10829	16882	13034	9284	9080	5679	133727
2014	5177	8149	10340	14777	22026	17757	7831	24228	9595	9594	6393	5460	141327
2015	4773	5753	7717	11298	23583	11218	16475	25541	17373	14847	10329	7137	156044
2016	7093	10422	12101	12930	22891	8550	19267	15496	14587	9885	6659	3892	143793
2017	4625	6715	8101	11873	20895	11739	17943	18136	13597	8624	7531	6188	135967
2018*	7266	7139	8269	10936	8814	10026	17839	18582	18582	13184	7831		128468

Kaynak: Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Müzesi ziyaretçi defterinden derlenmiştir (Kasım, 2018)

2.2.3. Külliye Yapılan Dini ve Kültürel Ritüeller

Günümüzde Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin üzerinden yüzyıllar geçse de etkisini koruması turistlerin ve ziyaretçilerin mekana olan ilgisini artırmakta, ziyaretçi sayısını da günden güne çoğaltmaktadır. Bu duruma sebep olan ve mekanı çekim unsuru haline getiren bazı sebepler bulunmaktadır.

Bunlardan en önemlisi türbenin hemen yanında yer alan “asa suyu”dur. Asa suyuna ilişkin söylenen rivayete göre;

“Hz. Pîr’ in sabah namazını tayy-ı mekân ederek Ka’bede kıldığı söylenmektedir. Fakat buna onun çevresinde bulunan kişiler inanmamakta yada inanmak istememektedirler. Eğer her sabah namazını Beytullah’ ta kılıp geliyorsa bizim de buna inanabilmemiz için Şeyh Şabân-ı Velî’ nin kendilerine Ka’be den zemzem getirmesini isterler. Bunu duyan Şeyh Şabân-ı Velî şimdi yanında ev bulunan külliyeinin önündeki kayalıkların dibine asasını vurur ve vurduğu yerden “asa

suyu ” çıkar. Başka bir kaynakta ise bu su, Şeyh Şabân-ı Velî ’ nin dileği üzerine Allah cennetten göndermiştir. Bundan dolayı da bu sudan kırk gün içenlerin dilekleri kabul olacağı inancı vardır. ” (Küçük, 1976).

Mekanda gerçekleştirilen bir diğer ritüelde türbenin hemen önünde bulunan para kutusuna bırakılan para yardımlarıdır. Mübarek gecelerde ya da türbe duası yapıldıktan sonra insanlar kutuya çeşitli miktarlarda para yardımında bulunmaktadırlar. Bu hususta belirtilen rivayete göre:

“Tekke ve camisinde hizmet eden ve yardımda bulunanlara Şeyh Şaban-ı Velî Hazretleri, Hızır Aleyhisselâm’ı gönderirmiş. Hızır Aleyhisselâm’ın ne zaman geleceği belli olmaz ama ekseriya günün dar zamanlarında, akşam vakti veya sabah şafak sökmeden önce, çoğu zaman gece yarısında gelebilme ihtimali daha da kuvvetliymiş. İşte bu inançla Hızır Aleyhisselâm’ı yakalayıp dileklerinin yerine gelmesi ümidiyle kadın, erkek birçok kimseler günün her saatinde (gece ve gündüz) bu türbenin etrafında dolanmakta ve dua ederek Şeyh Şaban-ı Velî’nin merhametini kazanmaya çalışmaktadırlar. ” (Atlı, 2010).

Hiz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Kültür Vakfı görevlilerinden alınan bilgilere göre de 2012 yılından itibaren her pazar günü sabah namazı sonrasında Diyanet İşleri Başkanlığı’nın talimatı gereği her ilde bir zikir yapılmaktadır. Bu durum Kastamonu’da Hiz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Camisi’nde gerçekleştirilmektedir. Zikir sonrası Tarhana çorbası ve susamsız simit ikramı da yapılmaktadır (URL-20, 2018).

Yine alınan bilgiye göre 2014 yılından itibaren her Cuma namazı sonrası cami cemaatine ve ziyaretçilere tarhana çorbası ikramı yapılmaktadır. Böylece insanların arasında eşitlik ve samimiyet değerleri de yaşatılmaya çalışılmaktadır.

2013 yılından itibaren devam ettirilen bir diğer önemli kültürel faaliyet ise 2019 Ocak ayı itibariyle 5. dönemine giren ve 131 kişinin şu ana kadar konuşma gerçekleştirdiği İlim Hikmet Sofrası Cumartesi Sohbetleri’dir. Her cumartesi ikindi namazı sonrası Bayraklı Konak içerisinde gerçekleştirilen sohbetlerde akademisyenlerden, araştırmacılara, şehir içinden ve ülkenin farklı coğrafyalarından gelen herkes konuşmacı olarak alanı ile ilgili sosyal, kültürel ve ilmi çalışmalarını ve

bilgilerini dinleyiciler ile paylaşmaktadır. Somut olmayan kültürel miras çalışmalarına da örnek olarak gösterilebilecek yapıda olan sohbetler her kesimden insanı bir araya getirmektedir.

2.2.4. Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'yi Yerel Düzeyde Anma Etkinlikleri

Şehrin manevi dünyasında önemli yer tutan Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'yi Anma Etkinlikleri, Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Kültür Vakfı tarafından yerel paydaşlara birlikte organize edilmekte ve her yıl Mayıs ayının ilk haftası Cuma günü, Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin kabri başında başlamaktadır.

Etkinlikler ilk olarak 1991 yılında, adı geçen vakıf tarafından başlatılmış olup, 27 yıldır kesintisiz olarak her Mayıs ayında il düzeyinde, sohbet, konferans, zikir, ziyaret, yemek dağıtımı gibi çeşitli faaliyetlerle gerçekleştirilmektedir.

Etkinlikler, “Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Kastamonu Evliyalarını Anma Haftası” başlığı altında yapılmaktadır. Bu etkinliklerde, başta Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli türbesi olmak üzere, şehirde bulunan diğer türbeler de Türkiye'nin her tarafından gelen çok sayıda vatandaş tarafından ziyaret edilmektedir.

Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'yi Anma Etkinlikleri bir rota ekseninde gerçekleştirilmektedir. Bu rotaya göre, ilk önce kabri başında anma etkinliklerinin açılışı yapılmakta, bu noktadan sonra sırasıyla doğduğu Hanönü İlçesi Aşağıçakırçayı Köyü, Hanönü İlçe Merkezi, Taşköprü İlçesi, Kastamonu Merkez'de türbe ziyaretleri ve etkinlikleri gerçekleştirilmektedir.

Sırasıyla gezilen türbeler, Taşköprü ilçesindeki Hüsamettin Çoban Bey Türbesi ve Abdal Hasan Türbesi, İhsangazi İlçesi Haracoğlu Türbesi, Merkez Şeyh Köyü Sacayaklı Sultan Türbe Ziyareti, Merkez Terzi Köyü Adil Bey Türbesi Ziyareti, Merkez Ahlat Köyü Benli Sultan Türbesi'dir.

Anma etkinlikleri kapsamında, halkın, öğrencilerin, sivil toplum kuruluşlarının, kamu görevlilerinin katılımıyla çeşitli faaliyetler de yapılmaktadır. Etkinliklerde Hz.

Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin felsefesi, amaçları, sözleri ve mesajlarına uygun sadelikte olmasına özen gösterilmektedir.

Hız. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'yi Anma Etkinliklerini dinsel ve kültürel etkinlik çalışmaları olarak ayırabiliriz. Anma haftası kapsamında yapılan dini etkinlikler, Kur'an-ı Kerim tilaveti, ilahiler, dualar, çeşitli sanatçıların katıldığı tasavvuf ve Kıyam-ı Devran Zikri, cami programı ve zikir, sabah namazı ve tesbihattır.

Anma haftası kapsamında yapılan kültürel etkinlikler, Hız. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve eserlerini anlatan bilimsel sempozyum, Hız. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Caddesi'nden başlayan ve kamu görevlileri, sivil toplum kuruluşları, vatandaşlar ve öğrencilerin katıldığı cami ve türbeye kadar devam eden huzura davet korteji, fotoğraf sergisi, ney dinletisi, tasavvuf konseri, fidan dağıtımı, Hız. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Hatıra Ormanı'na ağaç dikme etkinliği, tanıtım filmi gösterimi, türbe bahçesinde halka ücretsiz yapılan ikramlar, Mehter gösterisi, Asa suyu ikramı, geleneksel Türk sanatları etkinliği sergileri, halkın aydınlanmasını sağlayan ve müzede gerçekleştirilen İlim Hikmet Sofrası Cumartesi Sohbetleri, Hız. Pir Şeyh Şaban-ı Veli geleneğini yaşatmak için cami avlusunda dergah çorbası ikramı, halkın katılımıyla ilahi sunumları, halka ve öğrencilere açık yapılan Kur'an-ı Kerim, Ezan, ilahi ve kompozisyon yarışmaları ödül törenleridir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

HZ. PİR ŞEYH ŞABAN-I VELİ'NİN İNANÇ TURİZMİ ÇERÇEVESİNDE DEĞERLENDİRMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

3.1. Kastamonu Turizm Eylem Planı

Tarihi, turistik ve kültürel öğeler ile içinde yaşadığımız coğrafyanın önemli merkezlerinden olan Kastamonu'da, sahip olduğu değerleri şehirde var olan farklı kurum, kuruluş ve özel sektör temsilcilerinin katılımıyla örnek bir yönetim modeli ile yürütmek amacıyla Kastamonu Valiliği himayelerinde ortak bir eylem planı geliştirilmiştir. Bu eylem planı 3 Ekim 2017 tarihinde Kastamonu Valisi Sayın Yaşar Karadeniz'in başkanlığındaki toplantı ile kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Bu eylem planında:

- Kısa, orta ve uzun vadeli olmak üzere toplam 63 tane eylem belirlenmiştir.
- 63 eylemin 16 tanesi 1 yılda tamamlanabilecek kısa vadeli eylemleri içermektedir.
- Bu 16 eylem ilgili sorumlu kuruluş tarafından 1 yıl içerisinde projelendirmek kaydıyla hayata geçirilecektir.
- Kısa vadeli eylemler in hayata geçirilmeye başlanmasıyla orta vadeli olarak belirlenen 41 tane eylemin de uygulamaya konuşmasına başlanılacaktır.
- Eylem planında belirtilen takvime uyulduğu takdirde 2 yıl içinde kara kılınan eylemlerin %90'ına ulaşılması beklenilmektedir (URL-21, 2018).

3.1.1. Bütünleşik Turizm Projesi

Dünyada yaşanan son teknolojik gelişmeler, hızla gelişen internet erişimi, sosyal medya ile sağlanan bilgi akışı turizm hareketinin faydalanıcısı olan turist kavramının da yeniden tanımlanması ihtiyacını doğurmuştur. Bu kapsamda turist, gelişen ulaşım

imkanları dâhilinde daha çok seyahat eden, oturduğu yerden hemen bilgiye erişebilen, yeni destinasyonlar hedefleyen bireye denilmektedir.

Yeni gelişen bu turist davranışına ayak uydurabilecek sistemleri geliştirmek, turizm değerlerinin tanıtılmasında ve turizm payından şehirlerin büyük pay alması noktasında önem arz etmektedir.

İşte buradan hareketle Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı (KUZKA) tarafından Kastamonu, Sinop ve Çankırı illerinde var olan turizm değerlerini ulusal ve uluslararası sahada daha tanınır kılmak ve ilgilileri ile buluşturmak üzere “Bütünleşik Turizm Projesi” hayata geçirilmiştir. 05 Nisan 2017 tarihinde Kastamonu Valisi Sayın Yaşar Karadeniz başkanlığında gerçekleştirilen toplantı ile de kamuoyu ile paylaşılmıştır (URL-21, 2018).

Projenin Kastamonu kısmında www.kastamonutravel.com tanıtım portalı üzerinden 8 tane Kastamonu özelinde turizm türü belirlenmiş olup, her bir turizm türü içinde ilgili paydaşlar eşliğinde kurulacak komisyonların marifetiyle tematik turizm eylem planları oluşturulmasına karar verilmiştir

3.1.1.1. Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Odaklı İnanç Turizmi Eylem Planı

Bütünleşik Turizm Projesi kapsamında Doğa Terapisi, Maviyle Dans, Ruhani Yolculuk, İyi Hisset, Tadına Var, Zamanda Yolculuk, Maceraya Katıl ve Kültür Alışverişi olmak üzere 8 tane tematik alan belirlenmiştir (EK 5).

Bu tematik alanlardan bir tanesi de Ruhani Yolculuk olarak da ifade edilen inanç turizmi temasıdır. Bu tema kapsamında KUZKA koordinasyonunda Kastamonu Valiliği AB Valilik Proje ve Koordinasyon Merkezi, Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Kültür Vakfı temsilcilerinden oluşan bir komisyon kurulmuştur. Komisyon Kastamonu ilinde inanç turizmi temasında Planlama ve İş Birliği, Ulaşım ve Alt Yapı ve Tanıtım başlıklarında Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli odaklı bir eylem planı ortaya koymuştur. Komisyonca, Planlama ve İş Birliği başlığında (9), Ulaşım ve Alt Yapı

başlığında (7), Tanıtım başlığında ise (5) tane olmak üzere toplam 21 sorun belirlenmiştir. Sorunların çözümüne ilişkin ise kısa vade (0-12 ay), orta vade (12-24 ay), uzun vade olarak da (+24 ay) zaman aralıkları takvim olarak planlanmıştır.

3.2. Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Özelinde Yapılan Çalışmalar

Bu bölümde bir inanç turizmi destinasyonu olan Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli' özelinde şu ana kadar yapılmış ve yapılmakta olan yerel, ulusal ve uluslararası faaliyetlere ve çalışmalara yer verilmiştir.

3.2.1. Şaban-ı Veli ve Musa Fakih Camileri Onarma Derneği

1938 tarihli ve 3512 sayılı Cemiyetler Kanunu'nca 1954 yılında kurulan dernek 1973 yılında fesh edilmiştir. Aşağıdaki tabloda kurucu üyelerine yer verilmiştir (Avcı, M., 2018:40).

Tablo 3. Kastamonu Şaban-I Veli Ve Musa Fakih Camileri Onarma Derneği 1954 Yılı Kurucu Üyeler

Sıra No	Adı ve Soyadı	Memleketi	Doğumu	Mesleği
1	Hamdi Pehlivan	Kastamonu	1926	Emekli Memur
2	Niyazi Hacıbiyikoğlu	Kastamonu	1320	Başöğretmen
3	Osman Keserci	Kastamonu	1320	Tüccar
4	H. Fehmi Ataulusoy	Kastamonu	1338	Kunduracı
5	Asaf Zaluludağ	Gazipaşa İlçe	1309	P.T.T Memuru
6	Kamil Türüt	Kastamonu	1319	Oto Tamircisi
7	İhsan Sezgin	Kastamonu	1323	Müezzin

3.2.2. Şaban-ı Veli Derneği

07 Aralık 1972 tarih ve 1630 sayılı Yeni Dernekler Yasasına göre 29.06.1973 tarihinde kurulmuş olup 08.06.1997 tarihinde fesih edilmiştir. Önceki derneğin devamı niteliğindedir. Kurucu üyeleri; Başkan- Hüseyin Pulat, II. Başkan-

Hüseyin Kapucu, Kâtip- İsmail Narin, Veznedar- Fehmi Ataulusoy, Muhasip- Sadık Aycan'dır. Müzecilik faaliyetleri, Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Şabaniyye kolu ile ilgili olarak eserler yazdırma ve 1992'den bu tarafa gerçekleştirilen Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Kastamonu Evliyalarını Anma Haftası için lokomotif görevi görmek olarak belirlenmiştir (Avcı, M., 2018:40).

3.2.3. Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Kültür Vakfı

29.12.1992'de resmi olarak kurulan Vakıf, ilimizin manevi değerlerinden olan Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve onun külliyesine hizmet etmek ve Kastamonu'nun kalkınmasında aktif rol oynamak hedefleri ile hareket etmekte ve her iki senede bir olağan genel kurulunu gerçekleştirmektedir (Avcı, M., 2018:46).

Vakıf, aşağıdaki vakıf senesinde yer verilen başlıklara göre faaliyetlerini sürdürmektedir:

- Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Anma Haftası'na katkıda bulunmak,
- Burs vermek,
- Eğitim- öğretim kurumları açmak,
- Toplum sağlığı ile ilgili çalışmalarda bulunmak; kimsesizler yurdu, huzur evi ve aşevi açmak,
- Turizm ve tanıtım çalışmalarına katkı sağlamak,
- Yayıncılık faaliyeti yapmak,
- Kastamonu ve çevresiyle ilgili ilmi araştırmaları desteklemek,
- Çocukları, gençleri iyi yetişmeleri konusunda desteklemek,
- Vakıf mal varlığını artırmak amacıyla iktisadi işletmeler, şirketler kurmak.
(Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Kültür Vakfı, 1996)

Bu başlıklar düşünüldüğünde, Vakıf koordinasyonunda kurulduğundan bu yana aşağıdaki faaliyetler yapılmaktadır.

- Her yıl Mayıs ayının ilk haftasında anılan Uluslararası Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Kastamonu Evliyalarını Anma Haftası organizasyonunda bulunmak,
- Cuma ve pazar namazı, İlim Hikmet Sofrası Sohbetleri sonrası ve mübarek geceler akabinde ayrıca Ramazan ayı boyunca çorba ve ikramlarda bulunmak,
- Her cumartesi ikindi namazı akabinde İlim Hikmet Sofrası Cumartesi Sohbetleri'ni düzenlemek,
- Anma Haftası ve diğer etkinlikler vesilesiyle büyükşehirlerde ve yerelde ziyaretlerde bulunmak, geziler ve söyleşiler gerçekleştirmek,
- Davet edildiği bilimsel toplantılarda bildiriler sunmak ve Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'yi anlatmak,
- Ankara ve İstanbul'da her yıl gerçekleştirilen Kastamonu Günlerine katılım sağlamak (Avcı, M., 2018:43).

Tablo 5'te 1997-2009 yılları arasında Vakıf Yönetim Kurulu'nda görev yapmış kişiler listelenmiştir (Avcı, M., 2018:45-46-47).

Tablo 4. Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Kültür Vakfı'nda Görev Yapmış Kişiler

Sıra	Yılı	Başkan	2. Başkan	Muhasip	Üye	Genel Sekreter
1	27.03.1997 Geçici Yönetim Kurulu	Fikri Yazan Ekrem Esen	Mevlüt Yücel H.Avni Üster	Mehmet Çifçi Hüsametdin Kavi	Faik Küçük Tuğrul İnançer	Suat Yücel
2	27.07.1997 (1. Olağan Genel Kurul)	Fikri Yazan Nezihi Yılmaz	Suat Yücel İsmail Çıldır	Mehmet Çifçi	Mehmet Sayan	Faik Küçük
3	15.07.1999 (2. Olağan Genel Kurul)	Fikri Yazan İsmail Çıldır	Süleyman Yücel Faik Küçük	Mehmet Çifçi	Mehmet Sayan	Nezihi Yılmaz
4	08.07.2001 (3. Olağan Genel Kurul)	Fikri Yazan Nezihi Yılmaz	Suat Yücel Faik Küçük	Mehmet Çiftci	Mehmet S. Sayan	Yılmaz Ketenoglu
5	06.07.2003 (4. Olağan Genel Kurul)	Fikri Yazan Nezihi Yılmaz	Suat Yücel Mehmet Sayan	Mehmet Çiftci	Yılmaz Ketenoglu	Faik Küçük
5.1.	Dr. Muharrem Avcı	Süleyman Sarı	Hasan Hüseyin Kaplan	Hikmet Bayraktar	Mehmet Çağılıcı İsmail Özcan	Sefa Ayvaoglu
6	03.07.2005 (5. Olağan Genel Kurul)	Fikri Yazan Nezihi Yılmaz	Suat Yücel Mehmet Sayan	Mehmet Çiftci	Hikmet Bayraktar	Faik Küçük
7	24.06.2007 (6. Olağan Genel Kurul)	Fikri Yazan Faik Küçük	Dr. Muharrem Avcı Ekrem Esen	Mehmet Çiftçi	Hikmet Bayraktar	Mehmet Sayan
8	05.06.2009 (7. Olağan Genel Kurul)	Hikmet Bayraktar Dr. Muharrem Avcı	Mehmet S. Sayan Faik Küçük	Mehmet Çiftçi	Fikri Yazan	Mehmet Çiftçi
9	03.07.2011 (8. Olağan Genel Kurul)	Hikmet Bayraktar	Dr. Muharrem A vcı Av. Mehmet Çiftçi	Mehmet Çiftçi Fevzi Küçük	Fikri Yazan	Mehmet Sayan
10	30.06.2013 (9. Olağan Kongre)	Hikmet Bayraktar	Dr. Muharrem Avcı Fevzi Küçük	Mehmet Çiftci Suat Yücel	Mehmet Çiftci	Mehmet Sayan

3.2.4. Uluslararası Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Kastamonu Evliyalarını Anma Haftası

1992 yılından itibaren gelenekselleşen Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Kastamonu Evliyaları Anma Haftası, 3 gün süren etkinlikler ile her yıl Mayıs ayının ilk cuma günü başlamaktadır. 2018 yılında 27.si düzenlenen programa ulusal ve uluslararası katılımcılar ve ziyaretçiler yoğun ilgi göstermekte olup Kastamonu'ya sosyal ve ekonomik yönden katkı sağlamaktadırlar (Avcı M., Bölükbaş F., 2018).

Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Kastamonu Evliyaları Anma Programı'nda onu daha iyi anlamak, felsefelerini ve öğretilerini geniş kitlelere ulaştırmak için çeşitli konuşmalar, söyleşiler ve konserler gerçekleştirilmektedir.

Cuma namazından sonra Huzura Davet yürüyüşü ile başlayan program, Cumartesi Hanönü ve Taşköprü ilçeleri, pazar günü ise Kastamonu Merkez programı ile sona ermektedir.

2018 yılında Kastamonu'nun Türk Dünyası Kültür Başkenti ilan edilmesiyle birlikte 27. si Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın himayelerinde "Uluslararası Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Kastamonu Evliyaları Anma Haftası" olarak Kastamonu'da düzenlenmiştir.

EK-6'da 27.Uluslararası Şeyh Şaban-ı Veli ve Kastamonu Evliyaları Anma Haftası davetiyesi sunulmuştur.

3.2.5. Uluslararası Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Sempozyumu

Kastamonu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi koordinasyonunda 2013 yılından itibaren organize edilen sempozyum 2018 yılında 5.kez yapılmıştır. 1. Uluslararası Şeyh Şaban-ı Veli Sempozyumu Şeyh Şaban-ı Veli'yi Anma ve Anlama temasıyla 4-6 Mayıs 2012 tarihinde, 2.si Kastamonu'nun Manevi Mimarları temasıyla 4-6 Mayıs 2014 tarihinde, 3.sü Kastamonu'da İlmi Hayat ve Kastamonu Alimleri başlığıyla 04-06 Mayıs 2016 tarihinde,4.sü Hanefilik ya da Maturidilik temasıyla 05-07 Mayıs

2017 tarihinde, 5.si Milletlerarası Şeyh Şaban-ı Anma Eş'aralık başlıklarında düzenlenmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türk İş Birliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA), Kastamonu Valiliği, Kastamonu Belediyesi ve Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Velî Kültür Vakfı sempozyumu destekleyen kurumlar arasındadır (EK-10).

3.2.6. Hedef UNESCO, 2019 Projesi

Hz. Mevlana, Hacı Bayram-ı Veli, Hacı Bektaş-i Veli ile beraber Anadolu'nun 4 büyük manevi şahsiyetinden birisi olan Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli, halifelerinden Ömerü'l Fuadi'nin Menakıbnamesi'ne göre 18 Zilkade 976 /4 Mayıs 1569 tarihinde vefat etmiştir (Tatcı, M., 2012).

UNESCO'nun 2014 yılı Ekim ayında gerçekleştirdiği Yönetim Kurulu toplantısında 195.oturumunun 25.maddesi revize edilmiştir. Bu kapsamda evrensel öneme sahip ve vefatından sonra 50 ve 50'nin katları olan yılların şahsiyetin ölüm yıl dönümüne gelen yıllar için en az iki diğer ülkenin ya da bölgesel grubun desteğiyle öneriler sunulur. Öneriler Genel Direktörlüğe üye devletlerin Unesco Milli Komiteleri aracılığıyla ya da Milli Komisyonu bulunmayan ülkelerin hükümetleri vasıtasıyla iletilmektedir (URL-22, 2018).

UNESCO'nun 39.Genel Kurul Konferansı itibariyle Unesco Türkiye Milli Komitesi tarafından sunulan ve UNESCO Genel Kurul Konferansı tarafından kabul edilen 27 tane Anma ve Kutlama Yıl Dönemi bulunmaktadır. 2019 yılı Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin vuslatının 450.yılı olması sebebiyle Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Kültür Vakfı UNESCO Türkiye Milli Komitesine 2019 yılının UNESCO nezdinde Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Yılı olarak anılmasını içeren başvurusunu sunmuştur. Fakat 2019 yılı UNESCO'nun 30 Ekim-14 Kasım 2017 tarihlerinde gerçekleştirilen 39. Genel Konferansı'nda 39 C/15 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince "Kutadgu Bilig'in Yusuf Has Hacib tarafından Yazılışının 950. Yıl Dönümü" Azerbaycan ve

Kazakistan'ın desteğiyle 2019 UNESCO Anma ve Kutlama Yılı Dönümleri arasına alınmıştır (URL-23, 2018).

3.2.7. İlim Hikmet Sofrası Cumartesi Sohbetleri

Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Kültür Vakfı tarafından 1 Kasım 2014 tarihi itibarıyla başlatılmış olan İlim Hikmet Sofrası Cumartesi Sohbetleri her yıl Kasım ayının ilk Cumartesi günü ile başlayıp, aynı yılın Mayıs ayının son haftasına kadar her hafta düzenli olarak Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Külliyesinde icra edilmektedir (Avcı, 2018).

Sohbetler, ikindi namazı akabinde Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Vakfı'na tahsis edilmiş olan konak içerisinde yapılmakta olup, 45 dakika sürmektedir. Sonrasında 15 dakikalık soru cevap kısmı ile de sonuçlandırılmaktadır. Sohbetler halkın her kesimine açık olup, sohbet bitiminde katılımcılara çorba ve simit ikram edilmektedir. (Avcı, 2018).

İlim Hikmet Sofrası Cumartesi Sohbetlerinde farklı kurum ve kuruluşlardan çeşitli konuşmacılar belirlenmekte ve aylık takvim afiş ile şehrin muhtelif noktalarına asılarak kamuoyuna duyurulmaktadır (EK-7).

Sohbetler, vakfın tanınmasına, şehir içinde sözlü anlatı geleneğinin devam etmesine ve somut olmayan kültürel miras ögesi olarak nesilden nesile aktarılması noktasında örnek bir faaliyet olarak göze çarpmaktadır. Bu yönüyle de şehirdeki sürdürülebilir faaliyetler arasında ön plana çıkmaktadır.

3.3. Araştırma Bilgileri

Bu bölümde araştırmanın amacı, önemi, alan sınırlılıkları ve yöntemine yer verilmiştir. Bir inanç destinasyonu olarak Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin inanç turizmi özelinde mevcut durumu ve geleceği açıklanmaya çalışılmıştır.

3.3.1. Araştırmanın Amacı

Kastamonu inanç turizmi unsurları ve değerleri bakımından zengin bir şehirdir. Şehir merkezinde ve ilçelerde farklı dönemlerde yaşamış ve inanç turizmi noktasında çekim unsuru haline gelmiş Benli Sultan, Karanlık Evliya, Aşıklı Sultan, Kaysül Hamedani Aşgar, Yunus Mürebbi, Kazan Dede, Ahmet Siyahı, Mehmet Feyzi Efendi gibi pek çok alim ve din büyüğü türbesi ve mekanı bulunmaktadır. Bu unsurların başında Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Külliyesi gelmektedir. Araştırmanın birincil amacı; Kastamonu şehrinde medfun halde bulunan Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin, türbesi ve Külliyesinin şehir merkezinde oluşturduğu inanç turizmi potansiyelinin detaylı bir şekilde incelenmesi, sistematik bir şekilde bu potansiyeli yönetmeye dair aşamaların belirlenmesi ve buna ilişkin önerilerin sunulmasıdır.

3.3.2. Araştırmanın Önemi

Araştırmanın önemi; Kastamonu'da inanç turizmi özelinde Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'ye dair çeşitli çalışmalar ortaya konulmuş olmasına rağmen, Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Külliyesinin bütüncül olarak ele alınarak, şehirdeki inanç turizmi potansiyelinin ana arteri olarak belirlendiği ve inanç turizm destinasyonu olarak ifade edildiği ilk çalışma olmasıdır.

İnanç turizmi türünde şehrin istediği seviyeye varabilmesi, diğer şehirler ile rekabet edebilir hale gelmesi sistemli bir çalışmaya, bütüncül bir yaklaşıma ve şehrin tüm dinamiklerinin ortak hareket etmesine bağlıdır. Tam bu noktada tüm bu hususları harekete geçirecek ve lokomotif görevi göreceği olan bu çalışma alanında önem arz etmektedir.

Kastamonu her ne kadar zengin turizm olanaklarıyla gündeme getirilmeye çalışılsa da sektörde kendisinin ön planda yer almasını sağlayıp, gerekli marka ve bilinirlik seviyesini üst sıralara taşıyacak bir noktaya henüz varamamıştır. Bu çalışma, şehirde inanç turizmi başlığında ilk kez çok paydaşlı yapıların bir araya gelerek marka değeri yaratabilecek bir destinasyonu ortaya çıkarma ve planlı bir turizm hareketi faaliyeti gütmeye hususunda önem arz etmektedir.

3.3.3. Araştırmanın Alan Sınırlılıkları

Çalışmadaki en önemli sınırlılık, nitel bir veri çalışması olmasından dolayı elde edilen verilerin değerlendirilmesi noktasında objektif sonuçlardan söz edememektir. Her ne kadar çalışmadaki konuya ilişkin odak grup görüşmesinde katılımcıların görüşleri alınsa bile, aynı konuya ilişkin farklı çalışma grupları ile yapılacak bir başka odak grup görüşmesinde farklı görüşlerin de ortaya çıkabileceği hususu göz önünde bulundurulmalıdır.

Çalışmanın yöntemi olan odak grup görüşmesi araştırmada yer alan bir başka sınırlılık olarak da değerlendirilebilir. Çünkü odak grup görüşmeleri esnasında diğer katılımcıların vermiş olduğu cevaplardan etkilenip, objektif bir cevap verme yerine subjektif kalma durumunda olan katılımcılara da rastlamak mümkündür. Bu durum asıl düşüncenin önüne geçebileceğinden araştırmanın sınırlı kalmasını doğurabileceği unutulmamalıdır.

3.3.4. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada, Kastamonu'daki inanç turizmi alanında çalışmalar yapan kişilerin bir araya gelerek meydana getirdiği odak grup görüşmesi ile ortaya çıkacak verilen toplanması hedeflenmiştir.

Belirli bir konuda var olan bilgilerin ortaya çıkarılması ve katılımcıların ilgili konuya dair arka plan bilgilerinin ve görüşlerinin alındığı yöntem odak grup görüşmesi denilmektedir (Çokluk, Yılmaz ve Oğuz, 2011:95). Odak grup görüşmesinde bir araya gelen profesyoneller, bilgi akışı sesli olarak sağlandığından karşılıklı öğrenmeye de neden olmaktadır. Böylece katılımcılar ortak bir öğrenme ve bilgi sürecine dahil olmaktadır (Morgan, 1997).

Odak grup görüşmelerinde videolu sistem ile görüntü ve ses kaydı yapılmaktadır. Böylece moderatör tarafından yürütülen görüşmede, yöneltilen sorulara verilen cevaplar kaydedilirken çözümlene esnasında katılımcıların yüz ifadelerinin de net olarak gözlemlenmesi sağlanmaktadır (Çokluk, Yılmaz ve Oğuz, 2011). Nesnel yöntemlerin aksine hacmi daha küçük bir katılımcı grubuna uygulansa da konuya

dair bilgiye ve veriye ulaşmada daha hızlı ve doğru bir yöntem olacağı düşünüldüğünden bu çalışmada odak grup görüşmesi araştırma yöntemi olarak belirlenmiştir.

3.3.4.1. Odak Grup Görüşmesine Yönelik Soruların Hazırlanması

Odak grup çalışmasında çalışma için daha önceden hazırlanan açık uçlu 3 ana soru yöneltilmiştir. Bu soruların sorulmasının sebebi bir inanç turizmi noktası olarak Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Külliyesi'nin Kastamonu için ne anlama geldiğinin ifade edilmesinin istenmesi, inanç turizmi destinasyonu olarak inanç turizminde nasıl bir sistematik düzende yer alması gerektiği, yerel ve ulusal dinamikler ile birlikte bütünlük bir turizm faaliyetinde hangi bakımdan ele alınması gerektiğinin belirlenmeye çalışılmasıdır.

Görüşmede sorulan ana sorular:

Soru.1: Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Külliyesi size ne ifade ediyor? Kastamonu için sizde oluşturduğu etki nedir?

Soru.2: Bir inanç turizmi destinasyonu olarak Hz. Pir Şeyh Şabanı Veli ve Külliyesi sizce nasıl bir sistematik düzende değerlendirilerek bir çekim noktası haline dönüştürülebilir? Bu anlamda karşılaşılan sorunlar sizce nelerdir?

Soru.3: Kastamonu'da yerel paydaşların iş birliği ile ortaya konulan bütünlük turizm faaliyeti içerisinde sizce inanç turizminin yeri nedir?

3.3.4.2. Grupların Belirlenmesi ve Davet Edilmesi

Odak grup çalışmasında yer alan katılımcı sayısına ilişkin farklı ifadeler söz konusudur.

Çalışma esnasında alınmak istenilen cevabın içeriğine ve doyuruculuğuna göre katılımcı sayısı da belirlenebileceği gibi alan araştırmacılarının verdiği rakamlardan

yola çıkararak en az 6 en fazla 15 kişi ile gerçekleştirilebileceği için bu araştırmada katılımcı sayısı olarak 8 olarak düşünülmüştür.

Odak grup görüşmesinde yer alacak olan katılımcıların tezin konusu ile ilgili çalışmalar yapan ya da alana ilgi duyan kişilerden oluşturulmasına gayret edilmiştir. Görüşmede farklı arka plan geçmişine ve deneyimine sahip olan kişilerin katılması görüşmenin daha dinamik geçmesini sağlamaktadır (Holloway ve Wheeler, 1996). Tüm katılımcılar Kastamonu ilinden olup, farklı sektör temsilcileri görüşmede yer almıştır. Kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör temsilcilerinden yaklaşık 25 kişi yazılı ve sözlü ortamda davet edilmiştir.

Görüşme Kastamonu İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü'nde yapılmıştır. Bir moderatör, bir raportör, olmak üzere 12 katılımcı görüşme yerinde hazır bulunmuştur.

3.3.4.3. Odak Grup Görüşmesi Ön Hazırlık

Görüşmenin gerçekleştirileceği gün sabah saat 11:00' de oturma düzeni katılımcıların kendilerini rahat hissetmeleri, konuşurken iletişimin daha interaktif ve canlı olması için u düzeni olarak ayarlanmıştır. Ortamın sıcak, görüşmeye engel teşkil etmeyecek şekilde hazır bulundurulmasına gayret edilmiştir. Her bir katılımcı için gönüllü katılımcı bilgilendirme formu (EK 1) ve katılımcı bilgi formu (EK 2) katılımcıların u düzenindeki pozisyonlarına göre önlerine konulmuştur. Ayrıca kendilerine boş A4 kâğıt ve kalem verilmiştir.

Görüşmede herhangi bir detayı atlamamak ve katılımcıların jest ve mimiklerinin de kaydedilebilmesi için görüşme salonuna bir adet kamera her bir katılımcıyı görebilecek bir açıdan uygun yere saat 13.30' da yerleştirilmiştir.

Görüşme iki oturum olarak planlanmış, her bir oturum 60 dakika olarak ayarlanmıştır. Oturum arasında 15 dakikalık çay-kahve arası ilave edilmiştir. İlk oturum 1 saat 15 dakika, ikinci oturum ise 1 saat sürmüş olup, toplamda katılımcılar

2 saat 15 dakika odak grup görüşmesine katkı sağlamışlardır. Toplam süreye giriş ve tanışma bölümleri dahil edilmemiştir.

3.3.4.4. Katılımcılar

Görüşmede Kastamonu Valiliği AB Valilik Proje ve Koordinasyon Merkezi Proje Koordinatörü, Kastamonu İl Kültür Turizm Müdürlüğü görevli personeli, Kastamonu Valiliği İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü Şube Müdürü, Kastamonu Belediyesi görevli personeli, Kastamonu Üniversitesi Turizm Fakültesi Dekan Yardımcısı, Kastamonu Valiliği İl Özel İdaresi Sosyal Hizmetler Müdürü, KUZKA Planlama Birimi Başkanı, Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Kültür Vakfı Başkanı, Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Kültür Vakfı Müdürü, Kastamonu Turizm Otelciler Derneği Başkanı, Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi görüşmede yer almıştır.

Görüşmeye çağrılan profesyoneller kendilerini ve kurumlarını tanıtmaları akabinde, moderatör odak grup görüşmesini başlatmıştır. Moderatör tarafından katılımcıların dengeli olarak söz almaları ve görüşlerini ifade etmeleri sağlanmıştır.

Yerelde faaliyet gösteren Kastamonu Nasrullah Gazetesi de görüşmeye dair bilgi almış olup, fotoğraf çekiminin ardından Merkez'den ayrılmıştır.

Görüşmede yer alan kişilere dair kurum, kuruluş, yaş ve eğitim durumlarına dair bilgiler Tablo 3'te verilmiştir.

Katılımcıların yaş, eğitim durumu, çalıştığı kurum ve unvanlarıyla ilgili bilgiler Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 5. Görüşme Katılımcılarına İlişkin Demografik Bilgiler

No	Yaş	Eğitim durumu	Çalıştığı Kurum	Unvan
K-1	62	Doktora	Kastamonu Üniversitesi	Dr. Öğretim Üyesi
K-2	43	Doktora	Kastamonu Üniversitesi	Öğretim Üyesi
K-3	42	Doktora	Kastamonu İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü	Şube Müdürü
K-4	37	Yüksek Lisans	Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı	Birim Başkanı
K-5	33	Lisans	Kastamonu Turizm ve Otelciler Derneği Başkanı	Başkan
K-6	41	Ön Lisans	Kastamonu Belediyesi	İnşaat Teknikeri
K-7	39	Lisans	Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği	Öğrenci
K-8	46	Lise	Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Kültür Vakfı	Müdür
K-9	36	Yüksek Lisans	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Bilgisayar İşletmeni
K-10	41	Lisans	Kastamonu Valiliği AB Valilik Proje ve Koordinasyon Merkezi	Proje Koordinatörü
K-11	40	Lisans	Kastamonu Valiliği İl Özel İdaresi Sosyal İşler Müdürlüğü	Müdür

Tablo 3'e göre demografik yapı incelendiğinde katılımcıların yaş aralığının 33-62 arasında değiştiği görülmektedir. Farklı kurum ve kuruluşlarda çalışan katılımcıların odak grup görüşmesinde bir araya gelmeleri çalışmayı daha zengin hale getirmiş, konuya dair farklı deneyimlerin ve düşüncelerin masaya yatırılmasına katkı sağlamıştır.

3.3.5. Odak Grup Görüşmesinin Gerçekleşmesi

Bu bölümde odak gurup görüşmesine dair süreç hakkında bilgi verilmiştir. Böylece odak gurup görüşmesinin içeriği ve akışı netleştirilmeye çalışılmıştır.

3.3.5.1. Odak Grup Görüşmesinin Tarihi ve Süresi

Görüşme 12.12.2018 tarihinde saat 14.00'te Kastamonu Valiliği İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü'nde gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların görüşmeden on dakika önce görüşme yerinde hazır buldukları gözlemlenmiştir. Saat 14.00'te başlayan görüşmenin ilk oturumuna saat 15.15'de ara verilmiş olup, 15 dakikalık çay ve kahve arasından sonra başlayan ikinci oturum 16.30'da sona ermiştir. Toplamda 2 saat 15 dakikada görüşme tamamlanmıştır.

3.3.5.2. Tanışma ve Giriş

Görüşmede yer alan katılımcıların tamamının salonda olduğunun görülmesi ve katılımcıların da hazırbulunuşluklarının anlaşılması üzerine görüşme başlatılmıştır. Tez danışmanının açış konuşmasından sonra moderatör odak grup görüşmesi için süreci başlatmıştır.

Moderatör, odak grup görüşmesi için kendisini tanıtmış, süreçten bahsetmiş ve kendisini tanıtmayı için sözü tez yazarına bırakmıştır.

Merhaba. Şenol KARABALTAOĞLU. Kastamonu Valiliği AB Valilik Proje ve Koordinasyon Merkezi çalışantıyım. Aynı zamanda Kastamonu Üniversitesi Turizm İşletmeciliği bölümünde yüksek lisans öğrencisi olup tez çalışmamı sürdürmekteyim. İnanç Turizmi Destinasyonu: Kastamonu Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Örneği konusunu çalışmaktayım.

Bilindiği üzere Kastamonu denilince akla ilk gelen önemli şahsiyetlerden birisi Hz.Pir Şeyh Şaban-ı Veli'dir. Bugün yapacağımız odak grup görüşmesinde Hz.Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin Kastamonu'da İnanç Turizmi noktasında ki şehre kattığı değeri, insanlarda

oluşturduğu etkiyi sizlerin değerlendirmeleri ile öğrenmeye ve veri toplamaya çalışacağım. Buradan çıkacak olan veriler tezimin verilerini oluşturacak olup, analiz sonucu çıkan sonuçlar da tezimin sonuç ve öneriler kısmında değerlendirilecektir.

Odak grup görüşmesinin yönteminden bahsetmek gerekirse, gönüllülük esasına dayalı olarak yapılan bu çalışma ortalama 2 saat sürmekte olup, 6-15 kişi arasında değişen katılımcı grubu ile gerçekleştirilmektedir. Yine katılımcıların bilgileri doğrultusunda görüşme ses ve videolu cihazı ile de kayıt altına alınmaktadır. Görüşme sadece ilgili çalışma özelinde değerlendirileceğinden, üçüncü şahıs ya da kurumlar ile paylaşılmayacaktır. İlk oturum 1 saat 15 dakika sürecek şekilde planlanmış olup, 15 dakikalık çay kahve arasından sonra 1 saatlik sürecek ikinci oturum ile görüşmenin 16.30'da tamamlanması düşünülmüştür.

Şimdi oturumu yönetmek için sözü size moderatöre bırakıyorum. Değerli katılımlarınız ve katkılarınız için şimdiden teşekkür ediyorum.

Modülatöründe çalışmaya dair dikkat edilecek birkaç hususu belirledikten sonra katılımcılar da kendilerini ve kurumlarını sıra ile tanıtmışlardır. (EK 3)

3.3.5.3. Katılımcıların Görüş Bildirmeleri

Moderatörün hemen konuşmaya geçmeden informal olarak ortamı ve katılımcıları görüşmeye hazır hale getirmesi ve motivasyonlarını artırması katılımcıların sorulara ilişkin görüşlerini açık bir şekilde ifade etmelerine kolaylık sağlamıştır. Moderatör tüm katılımcılara sorulara dair eşit süre tanımış ve herkesin de sorulara cevap vermesini sağlamıştır. 2 saat 15 dakika sürede tamamlanan görüşmenin tamamı videolu kamera ile kayıt altına alınmıştır. Daha sonra kayıt yazılı olarak çözümlenmiştir.

3.4. Araştırma Bulguları

Görüşmede görüş bildiren tüm katılımcıların söylemlerinin çözümlenmiş hali EK 4'te sunulmuştur. Görüşmeden elde edilen bulgular ise Tablo 6 'da belirtilmiştir.

Soru1: Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Külliyesi size ne ifade ediyor? Kastamonu için sizde oluşturduğu etki nedir?

- Hz. Pir duygu dünyamızda önemli bir yere sahiptir.
- Şehirdeki inanç atmosferine etki etmektedir.
- Tarihte de önemli bir çekim noktası olmuştur.
- Tarih, sadelik ve hiçlik demektir.
- Osmanlı bilgisi, huzur ve mütevazilik,
- Huzur, aşk, muhabbet,
- Huzur, sükût ve mütevazilik,
- Manevi ve ilmi anlamda, denge ve çift kanatlı,
- Evim,
- Zekâ, gizlilik, turan,
- Huzur, dua ve eşitlik,
- İlim irfan mekânı,
- Etkileyici bir hava, bambaşka bir yer, sade ve tevazu,
- Şehrin ortak değeri,
- Bilinçsizce yaklaşım,
- Öğretilerinden ziyade külliye ile sınırlı kalan bir yapı,

- Yoğun takipçi çeken bir mekân,
- Kendini saklayan bir yapı,
- Huzurun başladığı, stresin bittiği yer,
- Rehber eksikliğinden kaynaklı tanıtım eksikliği,

Odak grup görüşme katılımcıları, Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli' ve Külliyesi'nin kendilerine ne ifade ettiği sorusunu çoğunlukla pozitif yaklaşımlı cevaplar vermişlerdir. Verilen bu cevaplar ışığında Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Külliyesi dendiğinde; huzur ve sadeliğin bulunduğu yer olarak bir ortak tanım yapılabilmektedir.

Soru 2: Bir inanç turizmi destinasyonu olarak sizce nasıl bir sistematik düzende yer almalıdır? Bu anlamda karşılaşılan sorunlar sizce nelerdir?

- Maneviyatı aktarabilecek rehber eksikliği,
- Tanıtım noktasında hikayelerinin, menkıbelerinin yeterince anlatılamaması, aktarılamaması,
- Tekke ve zaviyelerin kapatılmasından sonra korku yeri haline gelmesi,
- Tanıtım faaliyetlerin yeknesak yürütülememesi,
- Tarihi araştırmaları noktasında eksiklik,
- Konunun Doktora alanında ihtisas noktasına dönüştürülememesi,
- Alanda yeterli bilgilendirmenin yapılamaması,
- Şehir içinde Hz. Pir'i anlatacak sözlerin yer almaması,

- Kurumların Hz. Pir özelinde ortak bir jargon etrafında buluşmaması,
- Kısa, orta ve uzun vadede hedeflerin ve planlamaların yapılmayışı,
- Bütçe konusunda kurumların ortak bütçe planlama yapmayışları,
- Tarikattan ziyade, misyonu olan bir yer olduğunun insanlara fark ettirilemeyişi,
- Sözden öte geçip Asya, Avrupa ve diğer kıtalarda ki bağlantılarının bulunmaması, uluslararasılaşdırılamaması,
- Kastamonu Üniversitesi'nin akademik anlamda çalışmalarda yetersiz kalması,
- Banilerinin ve yetiştirdiği talebelerinin ortaya koyduğu eserlerine tam anlamıyla ulaşılabilmesi,
- Akademik olarak çalışan öğrenci topluluğu yetiştirme eksikliğinin oluşu,
- Tarikatından ziyade felsefesinin ortaya çıkarılmayışı,
- Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın bu noktada işin arkasında durmasında ki eksikliğı,
- Osmanlı Devlet Arşivleri'nin iyi irdelenememesi,
- Sempozyum ve kongrelerde yeterli ve kaliteli bildirilerin olmayışı,
- UNESCO hedefi doğrultusunda hareket edilemeyişi,
- Görsel materyallere önem verilmeyişi,
- Öğretilerinden yola çıkılarak hareket edilemeyişi,
- Araştırmaların tek bir noktadan sürdürüleceğı bir merkezin yapılmaması,

-Hacı Bayram-ı Veli, Hacı Bektaş-ı Veli ve Mevlâna öğretileri ile birlikte ortak hareket noktalarının belirlenememesi,

- “Küçük yalanlar” ile çekim noktası haline getirilemeyişi,

-Asa suyunun sunumunun standartlaştırılmaması,

-Mekânda turistik açıdan deneyimleme eksikliğinin olması,

-Yapılan zikrin görsel bir sunuma dönüştürülememesi,

-Sabah çorbasının turistik bir ürün olarak metalaştırılmaması,

-Halvet odalarına sokularak erbain deneyiminin yaşatılmaması,

-Farklı tarikat mensuplarının aynı mekânda buluşmasına rağmen bu durumun turistik pazarlamaya dönüştürülememesi,

-Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Kastamonu Evliyalarını Anma Haftası'nın dini bir şölen havasında nitelendirilemeyişi,

-Tematik alanlarla anlamlı ve sistematik düzende turiste ulaştırılmaması,

-Mekândaki pazarlanacak ürüne karar verilemeyişi (öğreti, su),

-Sorunların anlamlı olarak sınıflandırılmaması,

-Performans göstergelerinin belirlenmemesi,

-Yapılacak olan çalıştaylara her kurumdan kişilerin davet edilmemesi,

-Külliyenin karşısındaki dükkanların daha nitelikli, şehre özgü ürünleri satmayışi,

-Türbeye giderken bazı mekanların tarihi dokuya uygun olmayışı,

-Mekânın genişletilememesi,

-Yayalaştırmanın yapılamaması,

-Hisarardı Okulunun otoparka dönüştürülerek, trafik sorununa çözüm getirilememesi,

Bu soruda katılımcılar inanç turizmi açısından Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Külliyesi'nin sistematik bir düzende ele alınamayışını altyapısal, akademik ve Külliye içinde ki pazarlama ögesine karar verilememesi gerekçelerine bağlamışlardır. Her ne kadar şehir adına bir destinasyon olsa da tanıtım noktasında kurumlar arasında yeterince paydaşlık ve sonuç odaklı bir yaklaşım benimsenemediğinden tanıtım anlamında bir turistik öge olarak pazarlanmasında yetersiz kaldığı ifade edilmiştir.

Soru 3 :Yerel ve ulusal paydaşlar düşünüldüğünde şehirde yürütülen bütünleşik turizm faaliyetinde hangi bakımdan ele alınmalıdır?

-Çağdaşlarının, öncülerinin ve artçılarının da düşünülerek ortak bir inanç turizmi yönetiminin sağlanması gereklidir,

-Şehirdeki 60'dan fazla olan inanç noktasına dair bir bilgilendirme noktasının oluşturulması sağlanmalıdır,

-Şehirdeki diğer inanç rotaları ile düşünülerek Huzur, Birlik ve Aydınlanma yolu oluşturulmalıdır,

-Tüm kültür turları da dahil olmak üzere Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'den başlatılmalıdır,

-2 günlük rotalar oluşturularak diğer tematik alanlarla birleştirilmelidir. Sadece inanç turizmi şehrin ekonomisi ve gelen turistin düşüncelerine göre tek başına değerlendirilmemelidir,

-Özellikle şehir merkezinde paydaşlar arasında kopukluk gidilerek ortak düşünme sağlanmalı ve turizm geliştirilmeye çalışılmalıdır,

-Şehirdeki turun ilk başlangıç noktasının Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli olması gereklidir,

-Kurumların ilgili organizasyonda bir arada hareket etmelidir,

-Kazan-kazan politikasının, insan kazan-para kazana dönüştürülmesi gereklidir,

-Fark yaratmak istiyorsak standartları olan hizmetin sunulması gerekmektedir,

-2019 yılında 450.yıla ilişkin ayda en az 1 tane olmak üzere toplamda 12 tane etkinlik ile Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin anlatılması gereklidir,

-Tur şirketlerine Kastamonu ilinin bir varış noktası olduğuna dair çalışma yaptırılmalıdır,

-Şehir içi inanç turizmi rotalarının oluşturularak, çevre düzenlemesinin ve tabela asımlarının yapılması gerekmektedir,

-Hanönü 'den başlayarak İstanbul'a kadar giden Huzur, Birlik ve Aydınlanma Yolu'nun hayata geçirilerek, Sufi Yolu ile birleştirilmesi gereklidir.

Bu soruda, şehirde paydaşların katılımı ile hayata geçirilmeye çalışılan ve Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı koordinasyonunda yürütülen Bütünleşik Turizm Eylem Planı'nda bir inanç turizmi destinasyonu olarak Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Külliyesi'nin tek başına bir unsur olarak turizm faaliyeti içerisinde yer almasının faydalı olamayacağı hususu katılımcılar tarafından belirtilmiştir. Bunun yerine şehirde özellikle kültür turizmine entegre bir yapıda inanç turizminin de sürdürülebilir kılınması gerektiği ifade edilmiştir. Ancak bu şekilde bütünleşik turizm eylem planında Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Külliyesi'nin anlamlı olacağı kanaatine varılmıştır.

Tablo 6. Görüşme Bulgularını Gösterir Tablo

Soru 1: Hz.Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Külliyesi size ne ifade ediyor? Kastamonu için sizde oluşturduğu etki nedir?	Soru 2: Bir inanç turizmi destinasyonu olarak sizce nasıl bir sistematik düzende yer almalıdır? Bu anlamda karşılaşılan sorunlar sizce nelerdir?	Soru 3: Yerel ve ulusal paydaşlar düşünüldüğünde şehirde yürütülen bütünleşik turizm faaliyetinde hangi bakımdan ele alınmalıdır?
<p>-Hz. Pir duygu dünyamızda önemli bir yere sahiptir.</p> <p>-Şehirdeki inanç atmosferine etki ediyor.</p> <p>-Tarihte de önemli bir çekim noktası olmuştur.</p> <p>-Tarih, sadelik ve hiçlik demektir.</p> <p>-Osmanlı bilgisi, huzur ve mütevazilik,</p> <p>-Huzur, aşk, muhabbet,</p> <p>-Huzur, sükût ve mütevazilik,</p> <p>-Manevi ve ilmi anlamda, denge ve çift kanath,</p> <p>-Evim,</p> <p>-Zekâ, gizlilik, turan,</p> <p>-Huzur, dua ve eşitlik,</p> <p>-İlim irfan mekânı,</p> <p>-Etkileyici bir hava, bambaşka bir yer, sade ve tevazu,</p> <p>-Şehrin ortak değeri,</p> <p>-Manevi iklim noktasında şehirde kopukluk,</p> <p>-Bilinçsizce yaklaşım,</p> <p>-Öğretilerinden ziyade külliye ile sınırlı kalan bir yapı,</p> <p>-Yoğun takipçi çeken bir mekân,</p> <p>-Kendini saklayan bir yapı,</p> <p>-Huzurun başladığı, stresin bittiği yer,</p> <p>-Rehber eksikliğinden kaynaklı tanıtım eksikliği</p>	<p>-Maneviyatı aktarabilecek rehber eksikliği,</p> <p>-Tanıtım noktasında hikayelerinin, menkıbelerinin yeterince anlatılamaması, aktarılamaması</p> <p>-Tekke ve Zaviyelerin kapatılmasından sonra korku yeri haline gelmesi,</p> <p>-Tanıtım faaliyetlerin yeknesak yürütülememesi,</p> <p>-Tarihi araştırmaları noktasında eksiklik,</p> <p>-Doktora alanında ihtisas noktasına dönüştürülmeli,</p> <p>-Alanda yeterli bilgilendirmenin yapılamaması,</p> <p>-Şehir içinde Hz. Pir’i anlatacak sözlerin yer almaması,</p> <p>-Kurumların Hz. Pir özelinde ortak bir jargon etrafında buluşmaması.</p> <p>-Kısa, orta ve uzun vadede hedeflerin ve planlamaların yapılmayışı,</p> <p>-Bütçe konusunda kurumların ortak bütçe planlama yapmayışları,</p> <p>-Tarikattan ziyade, misyonu olan bir yer olduğunun insanlara fark ettirilemeyişi,</p> <p>-Sözden öte geçip Asya, Avrupa ve diğer kıtalarda ki bağlantılarının bulunması, uluslararasılaştırılmaması,</p> <p>-Kastamonu Üniversitesi’nin akademik anlamda çalışmalarda yetersiz kalması,</p> <p>-Banilerinin ve yetiştirdiği talebelerinin ortaya koyduğu eserlerine tam anlamıyla ulaşılamaması</p> <p>-Akademik olarak çalışan öğrenci topluluğu yetiştirme eksikliği</p> <p>-Tarikatından ziyade felsefesinin ortaya çıkarılmayışı</p> <p>-Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın bu noktada işin arkasında durması gerekliliği,</p> <p>-Osmanlı Devlet Arşivleri’nin iyi irdelenememesi,</p> <p>-Sempozyum ve kongrelerde yeterli ve kaliteli bildirilerin olmayışı,</p> <p>-UNESCO hedefi doğrultusunda hareket edilmeli,</p>	<p>-Çağdaşlarının, öncülerinin ve artçılarının da düşünülerek ortak bir inanç turizmi yönetiminin sağlanması gereklidir.</p> <p>-Şehirdeki 60’dan fazla olan inanç noktasına dair bir bilgilendirme noktasının oluşturulması sağlanmalıdır.</p> <p>-Şehirdeki diğer inanç rotaları ile düşünülerek Huzur, Birlik ve Aydınlanma yolu oluşturulmalı.</p> <p>-Tüm kültür turları da dahil olmak üzere Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli’den başlamalıdır.</p> <p>-2 günlük rotalar oluşturularak diğer tematik alanlarla birleştirilmelidir. Sadece inanç turizmi şehrin ekonomisi ve gelen turistin düşüncelerine göre tek başına değerlendirilmemelidir.</p> <p>-Özellikle şehir merkezinde paydaşlar arasında kopukluk gidilerek ortak düşünme sağlanmalı ve turizm geliştirilmeye çalışılmalıdır.</p> <p>-Şehirdeki turun ilk başlangıç noktasının Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli olması gereklidir.</p> <p>-Kurumların organizasyonda bir arada hareket emesi gereklidir.</p> <p>-Kazan-kazan politikasının, insan kazan-para kazana dönüştürülmesi gerek.</p> <p>-Fark yaratmak istiyorsak standartları olan hizmetin sunulması gerek.</p> <p>-2019 yılında 450.yıla ilişkin ayda en az 1 tane olmak üzere toplamda 12 tane etkinlik ile Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli’nin anlatılması gerekliliği,</p> <p>-Tur şirketlerinde Kastamonu ilinin bir varış noktası olarak belirtilemeyişi,</p> <p>-Şehir içi inanç turizmi rotalarının oluşturulması, çevre düzenlenmesinin ve tabela andırılması gerek.</p> <p>-Hanönü’nden başlayarak İstanbul’a kadar giden Huzur, Birlik ve Aydınlanma Yolu’nun hayata geçirilerek, Sufi yolu ile birleştirilmesi gereklidir.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> -Görsel materyallere önem verilmeli, -Öğretilerinden yola çıkılarak hareket edilmeli, -Araştırmaların tek bir noktadan sürdürüleceği bir merkez yapılması, -Hacı Bayram-ı Veli, Hacı Bektaş-ı Veli ve Mevlâna öğretileri ile birlikte ortak hareket noktaları belirlenmeli, -“Küçük yalanlar” ile çekim noktası haline getirilebilir, -Asa suyunun sunumunun standartlaştırılmaması, -Mekânda turistik deneyimleme eksikliği, -Yapılan zikrin görsel bir sunuma dönüştürülmesi -Sabah çorbasının turistik bir ürün olarak metalaştırılmaması -Halvet odalarına sokularak erbain deneyiminin yaşatılmaması, -Farklı tarikat mensuplarının aynı mekânda buluşmasına rağmen bu durumun turistik pazarlamaya dönüştürülememesi, -Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Kastamonu Evliyalarını Anma Haftası'nın dini bir şölen havasında nitelendirilemeyişi, -Tematik alanlarla anlamlı ve sistematik düzende turiste ulaştırılmaması, -Mekândaki pazarlanacak ürüne karar verilemeyişi (öğreti, su) -Sorunların anlamlı olarak kategorilendirilemeyişi, -Performans göstergelerinin belirlenmemesi, -Yapılacak olan çalıştaylara her kurumdan kişiler davet edilmeli, -Külliyenin karşısındaki dükkanların daha nitelikli, şehre özgü ürünleri satmayışi, -Türbeye giderken bazı mekanların tarihi dokuya uygun olmayışı, -Mekân genişletilmeli, -Yayalaştırma gerekli, -Hisarardı Okulunun otoparka dönüştürülerek, trafik sorununa çözüm getirilmesi, 	
--	--	--

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Turizm, dünyada meydana gelen değişimlerden etkilenen bir olgudur. Turizm diğer alanlardan, pazardaki hareketlerden, tüketici davranışlarından, güvenlikten, alana ulaşılabilirlikten, hizmette ve dünyadaki diğer trendlerden etkilenmeyen kendi başına bir alan değil, tamamen organize bir alan olarak karşımıza çıkabilmektedir.

Değişen dünyadaki insan hayatı, turizmde de turist davranışını doğal olarak da turizm hareketini farklılaştırmıştır. Artık turistler sadece tek bir turizm unsurunu yerinde görmeye veya tecrübe etmeye değil birden fazla turizm unsurunu da programlarına dahil etmeye başlamışlardır. Dolayısıyla turizm pazarında kendine yer bulmak isteyen şehirlerin farklı tematik alanlarla çaprazlanabilen turizm programlarına veya paketlerine ihtiyacı bulunmaktadır.

Ortaya konulan bu çalışmada inanç turizmi ekseninde Kastamonu'da bulunan Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Külliyesi'nin şehirdeki örnek bir inanç turizmi destinasyonu olarak mevcut durumu odak grup görüşmesi ile değerlendirilmiştir. Görüşmede üç temel soru sorulmuştur. Katılımcılar, Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Külliyesi'ni insana huzur ve ferahlık veren bir mekân olarak tanımlamışlardır.

Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Külliyesi'nin sistematik bir düzende nasıl ele alınması gerektiği bağlamında Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Külliyesi'nin bir destinasyon olduğu lakin şehirdeki tek başına bir inanç turizmi destinasyonu olarak değerlendirilmemesi gerektiği ve farklı tematik turizm türleri ile de birlikte sunulması gerekliliği öne çıkarılmıştır. Son soruda ise Kastamonu ilinde Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı koordinasyonunda yürütülen Bütünleşik Turizm Eylem Planı'nda şehirde oluşturulacak bir inanç turizmi destinasyonunun Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Külliyesinden başlaması gerektiği vurgulanmıştır.

Sonuç olarak, Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Külliyesi bir inanç turizmi destinasyonu olarak nitelendirilmektedir. Fakat turizm pazarından şehir olarak bu destinasyondan istenilen payı alabilmesi için aşağıdaki öneriler sıralanabilir:

- Öncelikli olarak bir varış noktası olarak değerlendirilen Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin önemli bir değer olarak öğretilerinin şehir içinde yapılacak olan farklı çalışmalar ile halka aktarılması ve öğretilmesi gerekmektedir.
- 2019 yılının Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli için vuslatının 450. yılı olması sebebiyle yılın il başında paydaşların bir araya gelerek yıl için yapılabilecek çalışmalarını değerlendirmeleri ve görev paylaşımının yapılması gerekmektedir.
- UNESCO gibi Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli özelinde değerlendirilebilecek ve önem arz edebilecek çeşitli uluslararası kurum ve kuruluşlar araştırılarak, tanınırlığına ilişkin dosyalar hazırlanmalı ve sunulmalıdır.
- Mekâna gelen turistlere Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'yi, dönemini ve değerlerini gönülden anlatacak alan rehberlerinin bulundurulması gerekmektedir.
- Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli destinasyonunda var olan çok paydaşlı yapının sistematik bir şekilde akışı olan bir yönetim modeli ile yürütülmesi sağlanmalıdır.
- Değişen turist davranışları neticesinde alana gelen turistlere alanda var olan turistik öğelere ilişkin tecrübe etme fırsatı tanınmalıdır.
- Turistlere yönelik farklı çapraz turizm temaları ile desteklenmiş paketler ve hizmetler sunulmalıdır.
- Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli şehir için turizm anlamında bir giriş kapısı olarak düşünülmektedir. Ama öncelikle mekânın içerisinde yer alan turistik öğelerin ve Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin öğretilerinin turistik metaya dönüştürülerek daha cazip hale getirilmesi gerekmektedir.
- Turistik açıdan mekandaki sorunlar ele alındığında sorunların sınıflandırılması, kısa, orta ve uzun vade olarak bu sorunlara ilişkin planlamaların yapılması sağlanmalıdır.

- Sorunlara müdahale alanı olarak sadece tanıtım düşünülmemelidir. Sorunlara bütüncül yaklaşarak iyi bir paydaş analizi ile şehirdeki tüm kurumların çözüm analizine dâhil edilmesi gerekmektedir.
- Şehirdeki inanç turizmi hareketi tek bir plan dâhilinde Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ekseninde başlatılmalıdır.
- Akademik çalışmalarla literatür zenginleştirilerek özellikle diğer ülke ve kıtalardaki uzantılarına ulaşarak, destinasyonun uluslararasılaştırılması sağlanmalıdır.
- Paydaşların çeşitli zamanlarda bir araya gelerek mevcut durumu değerlendirmeleri sağlanmalıdır.
- Büyükşehirlerde gerçekleştirilen Kastamonu günlerinde Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli bilinirliğini sağlamak için dikkat çekici konseptlerde stant ve platform çalışmalarının yapılması gerekmektedir.

Sayılan tüm bu önerilerin hayata geçebilmesi için yerel ve ulusal paydaşların yeknesak bir şekilde yönetim anlayışı geliştirmeleri ve uygulamaya geçirmeleri gerekmektedir. Gelecekte bu çalışmaya benzer çalışmalarda, görüşmede sorulan soruların sayısının artırılması yapılacak olan bir anket çalışması ile nicel bulgulara ulaşılması noktasında farklı öngörüler oluşturabilecektir.

KAYNAKÇA

Abdulkadiroğlu A., (1991). *Halvetîlik'in Şa'bâniyye Kolu Şeyh Şa'bân-ı Velî ve Külliyesi*, Kastamonu Şaban-ı Veli Derneği Yayınları, Kastamonu, s. 13.

Akarsu, B., (1988). *Felsefe Terimleri Sözlüğü*, İnkılap Kitabevi, İstanbul.

Atlı, S., (2010). *Şeyh Şa'bân-ı Velî'nin Türbesi Etrafında Oluşan İnanç ve Uygulamalar*, Uluslararası Mevlânâ ve Tasavvuf Geleneği Sempozyumu.

Avcı, M., Bölükbaş F., (2018). *Uluslararası Hz.Pir Şeyh Şa'ban-I Veli Ve Kastamonu Evliyalari Anma Haftası Etkinliklerinin Basın Yansımaları (1992-2018): Bir İçerik Analizi*, 4.Uluslararası Türk Dünyası Turizm Sempozyumu, 19-21 Temmuz 2018 Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu.

Avcı, M., (2018). *İlim Hikmet Sofrasının Kastamonu'nun Sosyo-Kültürel Hayatına Katkıları*, 3.Uluslararası Şaban-ı Veli Sempozyumu-Kastamonu Üniversitesi.

Bahar, O., Kozak M., (2005). *Uluslararası Turizm ve Rekabet Edebilirlik*, Detay Yayıncılık, Ankara.

Bingöl, Z., (2007). *Gelenekten Evrensele Anadolu'da İnanç Turizmi*, Detay Yayıncılık, İstanbul.

Buhalis, D., (2000). *Marketing the Competitive Destination of the Future*, Tourism Management, Volume:21, Issue 1, February, Pages 97-116.

Cànoves, G., Romagosa F., Blanco, A., Gerda, K. Priestley, (2012). *Religious Tourism and Sacred Places in Spain: Old Practices, New Forms of Tourism*, Int. J. Tourism Anthropology, Vol. 2, No. 4.

Çevirgen, M., (2014). *Medikal Turizm Destinasyonu Yönetimi Kamu Özel Karşılaştırması: Bursa İli Destinasyonu* (Yüksek Lisans Tezi), Beykent Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Yönetimi Ana Bilim Dalı, Hastane ve Sağlık Kurumları Yönetimi Bilim Dalı, İstanbul

Çiftçi, F., (2002). *Hazret-i Pir Şeyh Şaban-ı Veli*, 3. Baskı, Kastamonu.

- Çoban, O., Özcan, C. (2013). *Türkiye’de Turizm Gelirleri Ekonomik Büyüme İlişkisi: Nedensellik Analizi (1963-2010)*, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi, 8(1), 243-261.
- Çokluk, Ö., Yılmaz, K , Oğuz, E. (2011). *Nitel Bir Görüşme Yöntemi: Odak Grup Görüşmesi*, Kuramsal Eğitimbilim Dergisi, 4 (1), 95-107.
- Elmacı, L., (2017). *Ziyaret Fenomeni ve Din: Kastamonu Şeyh Şaban-I Veli Türbesi Örneği*, Yüksek Lisans Tezi.
- Erbaş, A., (2002). İslam Dışı Dinlerde Hac, Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi C.4, (5): 97 - 100.
- Erdoğan, H., (1995) *Ekonomik Sosyal Kültürel Çevresel Yönleriyle Uluslararası Turizm*. Bursa: Uludağ Üniversitesi Yayınları.
- Fuadî, Ö., *Menakıbnâme*, Kastamonu İl Halk Ktp. No. 3676/1
- Geçioğlu, A. R., (2010). *Hac İbadetinin Bireysel Yaşayıştaki Rolü*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adana, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Güçer, E., (2010). *Destinasyon Seçim Kararında İmajın Etkisi:Antalya Örneği* (Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Eğitimi Ana Bilim Dalı. Ankara.
- Gürdal, M., (2000). *Göller Bölgesini İnanç Turizmi Açısından Önem ve IspartaYalvaç-Eğirdir’deki Kültür Varlıklarını Turizm Amaçlı Kullanımı*, Göller Bölgesi Sempozyumu, 7-8 Eylül 2000, Isparta, ss.13-18.
- Haririzâde, M. K., *Tıbyânu Vesâili'l-hakâik fî Beyânu Selâsili't-tarâik*, C. II, Süleymaniye Ktp. İbrahim Efendi Bl. No. 431, vr.192-209b.
- Harman, Ö. F., (1996)ç *Hac. TDV İslâm Ansiklopedisi*. (C: XIV, s. 382-386). İstanbul: TDV Yayınları.
- Holloway, I., & Wheeler S. (2002). *Quantitive Research in Nursing*. Blackwell Publishing,
- Hökelekli, H., (2010). *Din Psikolojisine Giriş*. İstanbul: Değerler Eğitim Merkezi Yayınları.
- İçöz, O., (2003). *Seyahat Acenteleri ve Tur Operatörlüğü Yönetimi*, Turhan Kitapevi, Ankara.

- Kaya, H., (1999). *Uluslararası Politik Derinliklerde Anadolu*, F. Özsan Matbaacılık, Bursa.
- Kozak, M., Bahçe, S., (2009). *Özel İlgi Turizmi*, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Küçükbaşlan, N., (2007). *Özel İlgi Turizmi*, Bursa: Ekin Yayınevi.
- Küçük, H., (1976). *Osmanlı Devletini Tarih Sahnesine Çıkaran Kuvvetlerden Biri: Tarikatlar ve Türkler Üzerindeki Müsbet Tesirleri*, İstanbul.
- Mancı, A.R., Aydoğdu, M.H., (2014). *Şanlıurfa'yı Ziyaret Eden Yabancı Turist Profili Ve Kültürel Miras Algulamaları*, The Journal of Academic Social Science Studies, Number: 27 , p. 91-107, Autumn I.
- Mcintosh, R. W., (1986). *Tourism Principles, Practices, Philosophies*, Toronto-Canada: John WILEY & Sonsine., s.21.
- Mihr, İ., A., (1998). *Tasavvufun Kuran-ı Kerim 'de ki Kökleri*, Tasavvufi Nurları Serisi.
- Morgan, D.L., (1997). *Focus Groups As Qualitative Research*. California: SAGE.
- Ok, Ü., (2004). *Bir Aktivite Sistemi Olarak İnanç, İnanç Gelişimine Sosyo Kültürel Bir Yaklaşım*, International Symposium on Values and Education, İstanbul.
- Olalı, H. (1984). *Turizm Dersleri İzmir: İstiklal Matbası*, s.35.
- Ozanoğlu, İ., (1967). *Şaban-ı Veli Menakıbı*, Kastamonu.
- Önen, M. O., (2008). *Dünyada ve Türkiye'de Turizm*, TSKB Yayınları, İstanbul.
- Özen, S., (2000). *Kastamonu Zamanlar Yumağı*, Atlas Dergisi, Dogan Burdarizzoli Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş., İstanbul, S.93.
- Özdemir, G., (2008). *Destinasyon Pazarlaması*, Detay Yayıncılık, Ankara.
- Öztürk Y., N., (1989). *Kur'an-ı Kerim ve Sünnete Göre Tasavvufî*, MÜİF Vakfı Yayınları, İstanbul,
- Pakalın, M. Z., (1983). *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C. III, İstanbul.
- Peker, H.,(2003). *Din Psikolojisi*. İstanbul: Çamlıca Yayınları.
- Pike, S., (2008). *Destination Marketing – An Integrated Marketing Communication Approach*, UK: Butterworth-Heinemann.

Sargın S., (2006) *Yalvaç'ta İnanç Turizmi*, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Fırat University Journal of Social Science Cilt: 16, Sayı: 2 Sayfa: 1-18, Elazığ.

Tatçı, M., (2012). *Hazret-i Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Şabaniyye*, H yayınları, İstanbul.

Williams, P., Soutar, G., (2005). *Close to "Edge": Critical Issuesfor Adventure Tourism Operators*. Asia Pacific Journal of Tourism Research. 10(3), 247-261.

Yazar, İ., (1999).“*Osmanlı'nın Kültür Şehirlerinden Kastamonu'da Yetişmiş Bir Şair: Ömer Fuâdî Hayatı, Sanatı, Eserleri ve Edebî Şahsiyeti*”, Folklor ve Edebiyat Dergisi, Sayı: 20, s. 113-124.

Yakupoğlu, C., (2009). *Kuzeybatı Anadolu'nun Sosyo-Ekonomik Tarihi*, Gazi kitapevi, Ankara.

Zağralı, E., (2014). *Destinasyon Çekicilik Unsuru Olarak Mutfak Turizmi: İzmir Yarım Adası Örneği*. (Yüksek Lisans Tezi), İzmir Katip Çelebi Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı, İzmir.

İNTERNET KAYNAKLARI

URL-1.<http://media.unwto.org/press-release/2014-12-10/tourism-can-protect-and-promote-religious-heritage> Erişim Tarihi: 28.12.2018

URL-2.<https://www.dictionary.com/browse/tourism> Erişim Tarihi: 28.12.2018

URL-3.<https://www.merriam-webster.com/dictionary/tourism> Erişim Tarihi 28.12.2018

URL_4.http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5c594d59afd074.88648059 Erişim Tarihi: 28.12.2018

URL_5.http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5c594d8bb358e9.532494117 Erişim Tarihi: 28.12.2018

URL-6.<https://islamansiklopedisi.org.tr/pir> Erişim Tarihi: 28.12.2018

URL_7.http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5c2db0e73f7439.19123311 Erişim Tarihi: 28.12.2018

URL-8. <http://pdb.kulturturizm.gov.tr/TR-137200/turizm-destinasyonu-nedir.html>

Erişim Tarihi: 29.12.2018

URL_9.http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/pdf/unwto_barom16_03_may_excerpt_.pdf

Erişim Tarihi: 29.12.2018

URL-10.<http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR-9952/inanc-turizmi.html>

Erişim Tarihi: 29.12.2018

URL-11.<http://media.unwto.org/press-release/2014-12-10/tourism-can-protect-and-promote-religious-heritage> Erişim Tarihi: 29.12.2018

URL-12.<http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR-10173/inanc-turizmi.html>

Erişim Tarihi: 29.12.2018

URL-13.https://www.tursab.org.tr/tr/tursabdan-haberler/tursab-2014-turkiye-turizm-sezonu-raporu_10983.html Erişim Tarihi: 29.12.2018

URL-14.<https://www.yenicaggazetesi.com.tr/2017de-en-cok-konya-mevlana-muzesi-ziyaret-edildi-182006h.htm> Erişim Tarihi: 29.12.2018

URL-15.<http://www.travelmarketreport.com/articles/Religious-Tourism-Meets-Active-Travel-In-Germany> Erişim Tarihi: 30.12.2018

URL-16.<http://www.germany.travel/en/leisure-and-recreation/spiritual-travel/16-spiritual-highlights/spiritual-highlights.html> Erişim Tarihi: 30.12.2018

URL-17. <https://islamansiklopedisi.org.tr/saban-i-veli> Erişim Tarihi: 30.12.2018

URL-18.<http://www.kastamonukultur.gov.tr/TR-63873/inanc-turizmi.html> Erişim tarihi: 25.12.2018

URL-19. <http://www.kastamonu.gov.tr/inanc-turizmi> Erişim Tarihi: 30.12.2018

URL-20.<http://www.aciksoz.com.tr/gundem/cami-cemaatine-sabah-namazi-sonrasi-simit-ve-corba-h3319.html> Erişim Tarihi: 30.12.2018

URL-21.<https://www.kuzka.gov.tr/basinda-detay.asp?H=991&Haber=kastamonu-butunlesik-turizm-projesi-ile-tanitilacak> Erişim Tarihi: 30.12.2018

URL-22.<http://www.unesco.org.tr/Pages/256/149> Erişim tarihi: 25.12.2018.

URL-23.<http://www.unesco.org.tr/Pages/132/149/Anma-ve-Kutlama-Y%C4%B1l-D%C3%B6n%C3%BCmleri> Erişim tarihi: 25.12.2018.

EKLER

Ek 1. Gönüllü Katılımcı Bilgilendirme Formu

Bu form “*İnanç Turizmi Destinasyonu: Kastamonu Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Örneği*” amacıyla hazırlanmakta olan yüksek lisans tez çalışmasına katılmayı kabul ettiğimi göstermektedir. Ayrıca araştırmada vereceğim bilgilere dayalı sonuçların bilimsel ortamlarda tartışılmasına ve yayınlanmasına izin verdiğimi ve bu araştırmaya katılmakla aşağıda belirtilen hususları anladığımı ve kabul ettiğimi beyan ederim.

- Araştırmaya katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır. Katılımcılar istemedikleri konularda gerekçe belirtmeksizin konuşmayabilir veya istedikleri zaman herhangi bir sebep bildirmeksizin araştırmadan çekilebilir. Bu durumda edinilen bilgiler kullanılmayacak ve imha edilecektir.
- Araştırmadan elde edilecek veriler yalnızca bilimsel amaçla kullanılacak ve bu amaç dışında hiçbir kişi, kuruluş ya da kurumla paylaşılmayacaktır.
- Toplantının yaklaşık 2 (iki) saat sürmesi beklenmektedir.
- Toplantı, katılımcıların izni doğrultusunda kameraya ve ses kayıt cihazına kaydedilecektir. Ayrıca araştırmacı, toplantı boyunca gözlem ve izlenimleri ile gerekli diğer hususları not edebilecektir.
- İstenildiği takdirde çalışma tamamlandıktan sonra araştırmanın genel özeti katılımcılara iletilebilecektir.

Araştırmacı;	Danışman;	Katılımcı;
Şenol KARABALTAOĞLU Kastamonu Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ABD Kastamonu / Merkez 0505 438 0738 karabaltaoglu@yahoo.com	Prof. Dr. Kutay OKTAY Kastamonu Üniversitesi Turizm Fakültesi Kastamonu / Merkez 0366 280 37 10 kokay@kastamonu.edu.tr	Adı Soyadı: E-mail: İmza:

Ek 2. Odak Grup Toplantısı Formu

Bu görüşme “*İnanç Turizmi Destinasyonu: Kastamonu Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Örneği*” amacıyla hazırlanmakta olan yüksek lisans tez çalışması için yapılmaktadır. Bu nedenle aşağıda size yöneltilen soruları deneyimleriniz ve bilgileriniz ışığında yanıtlamanız büyük önem arz etmektedir.

1. Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Külliyesi size ne ifade ediyor? Kastamonu için sizde oluşturduğu etki nedir?
2. Bir inanç turizmi destinasyonu olarak Hz. Pir Şeyh Şabanı Veli ve Külliyesi sizce nasıl bir sistematik düzende değerlendirilerek bir çekim noktası haline dönüştürülebilir? Bu anlamda karşılaşılan sorunlar sizce nelerdir?
3. Kastamonu’da yerel paydaşların iş birliği ile ortaya konulan bütünleşik turizm faaliyeti içerisinde sizce inanç turizminin yeri nedir?

Demografik Sorular

Yaş:.....

Eğitim durumu :.....

Çalıştığı Kurum:.....

Unvan:.....

<p>Araştırmacı; Şenol KARABALTAOĞLU Kastamonu Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ABD Kastamonu / Merkez 0 505 438 0738 karabaltaoglu@yahoo.com</p>	<p>Danışman; Prof. Dr. Kutay OKTAY Kastamonu Üniversitesi Turizm Fakültesi Kastamonu / Merkez 0366 280 37 10 oktay@kastamonu.edu.tr</p>
--	--

Ek 3. Katılımcıların Kendilerini Tanıtması

M: Buraya toplanmamızın sebebi İnanç Turizmi Destinasyonu: Kastamonu Hz. Pir Şeyh Şaban-1 Veli Örneği için bir odak grup görüşmesi yapacağız. Odak grup çalışmasına gelmeden önce Şeyh Şaban-1 Veli Hazretlerinin Kastamonu'nun manevi direği olduğu, artı asgari müştereği olduğunu ve Şeyh Şaban-1 Veli Hazretlerinin sözlerinin günümüze ışık tuttuğunu bilmek lazım. Mesela Şeyh Şabanı Veli Hazretleri diyor ki “Üryan geldik, üryan gideriz” diyor. Geçenlerde bir arkadaşımız bir menkıbe anlattı. Vakti zamanında bir baba oğluna diyor ki “Ben Hakk'ın rahmetine kavuşacağım, vefat ettiğim zaman beni kirli çoraplarımla gömün.” Hak vaki oluyor, vefat ediyor. Şimdi ben insanlara bakıyorum, halen dahi dünyaya hırsıyla sarılmış insanlar var. Mesela bir sözü daha var: “Yoklukta olmak marifet değildir, asıl olan varlığı hazmedebilmektir. Şimdi onunla ilgili de arkadaşım bir paylaşımda bulundu. 3 tane medrese talebesi çok sıkıntılı bir şekilde eğitimlerini sürdürürken biz yaşadığımızda birbirimizi tanımak için şifre belirleyelim. Nitekim yıllar sonra biri müderris, biri vali, birisi de tüccar olmuş. Gel zaman git zaman tüccar olanı vali olanı ziyarete gitmesi gerekmiş. Tabi bu arada şifreledikleri kelime “O benim” şifresi. Kapıdaki bürokrasiyi açmak kolay değil. “O benim” yazılı kâğıdı neyse ulaştırılıyor. Kâğıt içeri gidiyor sonra arkası yazılı olarak geri geliyor. “Sen O'sun biliyorum ama Ben O değilim.” İşte kıssadan hisse, ne düşerse. Günümüzde de öyle değil mi? İnsan ne okullar bitiriyor ne noktalara geliyor ama çevresini tanımıyor. O yüzden Şeyh Şaban-1 Veli Hazretleri bize lazım. Şeyh Şaban-1 Veli Hazretlerinin 450. Yılı'nın önemi çok büyük. O yüzden arkadaşımı kutluyorum. Şeyh Şaban-1 Veli Hazretleri inanç turizmi açısından çok önemli bir destinasyon olabilir. Bunu araştırmalarda da görebiliyoruz. Daha doğrusu Şeyh Şaban-1 Veli Hazretleri sadece türbesi ile külliyesi ile değil, düşünceleri ve felsefesiyle de hayatımıza girmesi lazım. İnşallah umudumuz 450. Yılda da bu doğrultuda olacaktır. Evet şimdi kıymetli arkadaşımız Şenol Bey odak grup toplantısı nedir, ne yapmalıyız, bu çalışmanın sistematik bir hale dönüştürülmesi için neler gerekli, ondan bahsedecek. Ben şimdi sözü kendisine veriyorum. Evet Şenol Bey buyurun.

TY: Sayın Hocam teşekkür ediyorum Bizleri kırmayıp oturumumuza başkanlık, moderatörlük ettiğiniz için. Aynı zamanda buraya kadar gelerek, çalışmamıza destek olan değerli katılımcılarımıza da huzurlarınızda teşekkür ediyorum. İnşallah bu çalışma sonunda da güze veriler elde etmiş oluruz. Şenol Karabaltaoğlu ben. Kastamonu Valiliği Avrupa Birliği Proje ve Koordinasyon Merkezi'nde çalışıyorum. Aynı zamanda Kastamonu

Üniversitesi Turizm Fakültesinde yüksek lisans öğrencisiyim. Hocamızın da söylediği gibi bugün burada toplanmamız da ki amaç “İnanç Turizmi Destinasyonu: Kastamonu Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Örneği” tezi amacıyla veri toplamaktır. Biraz sonra sizleri de tanıyacağız. Ama onun öncesinde odak grup görüşmesi hakkında size bilgi aktarmak istiyorum. Odak grup görüşmesi gönüllülük esasına dayanan, konuşulanların herhangi bir kurum ya da kişi ile paylaşılmadığı sadece bilimsel amaçlı çalışmalarda kullanıldığı bir görüşme türüdür. Odak grup görüşmesi yaklaşık 2 saat süren, ortalama 6 ila 15 kişi arasında değişen katılımcı grubu ile oluşturulan ve yine katılımcıların izni doğrultusunda video ve ses kayıt cihazı ile de kayıt altına alınan bir görüşme türüdür. Çalışma boyunca ben daha ziyade sessiz kalıp, notlar almaya çalışacağım. Sizlere 2 tane form dağıttık. Ek 1 de az önce size bahsettiğim başlıkları yazılı olarak göreceksiniz. Ek 2’de ise biraz sonra hocamızın moderatörlüğünde devam edecek görüşmede sorulacak soruları görmektesiniz. Ben daha fazla uzatmadan sözü Suat Bey’e bırakıyorum. Akabinde moderatöre oturumu yönetmek için sözü devredeceğim.

K-4: Merhabalar, ismim Suat Tüfekci. Kastamonu Valiliği İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğünde İdari Şube Müdürüyüm. İktisat Doktoruyum. Aynı zamanda turizmde, inanç turizminde Kastamonu’da yapılan çalışmalara katılma noktasında istekliyim. Aynı zamanda Proje ve Koordinasyon Merkezi’nde yürütülen çalışmalarda da Şenol Bey ile çalışıyoruz. Teşekkür ediyorum.

K-10: Merhabalar Ben Yasemin Çıldır. Kastamonu Valiliği Valilik Proje ve Koordinasyon Merkezinde görev yapmaktayım. İngilizce Öğretmeniyim. Tabi dünyadaki birçok şeyin farkındayız ama Kastamonulu olarak gerçekten yıllardır üzerinde durulması gereken Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Hazretlerinin emekle 2016 yılından beri daha yoğun bir şekilde ele alınması bizleri mutlu etmektedir. Güzel bir çalışma olacağını düşünüyorum. Teşekkür ederim.

K-11: Tuncay Sönmezışık ben. İl Özel İdaresi Sosyal İşler Müdürüyüm. Burada olmaktan dolayı mutluyum. Şeyh Şaban-ı Veli düşünüldüğünde sadece turizm odaklı değil çok daha büyük, çok daha geniş bir anlam ifade eder. Çalışmaların bu noktaya gelmesi gerçekten güzel, hocamız anlattı. Bizlerde faydalı olabiliriz düşüncesiyle buradayız. Şenol Bey ile çalıştığımız başka projelerde var. Bizlerde destek sağlayabilirsek çok seviniriz inşallah.

K-9: Emrullah Akça ismim. Kültür ve Turizm Müdürlüğünde memur olarak çalışıyorum. Gerek Kastamonumuz, Kastamonu'nun manevi değerleri özellikle inanç turizminde tur transfermeni olmam hasabiyle de Şehirde yapılan çalışmaların içerisinde yer alıyoruz. O bağlamda da hocamızın da sizlerin işığında çıktığı bu çalışmaya destek sağlamak istediğimden dolayı buradayım.

K-6: Ferhan apraz. Belediye'de çalışıyorum. İnaşat Teknikeriyim. Yani Şehrin maddi her Şeyi bizde, maneviyatı da sizde. Şenol Hocam'da teşekkür ediyorum.

K-7: Fatma Bölükbaş. Nasrullah Gazetesi'nde köőe yazarıyım. Aynı zamanda Kastamonu Üniversitesi Turizm Fakültesi'nde de yüksek lisans öğrencisiyim. Hocamızla da birlikte birtakım çalışmalar yapıyoruz. Yine burada bulunan arkadaşlarımız ile de Şehrin değişimi ve gelişimi için birlikte çalışıyoruz. Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin Türkiye'de duyulması içinde hocamız çok önemli çalışmalar yaptı. Burada belli bir noktaya getirdiğimizi görüyorum. Ben Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Kastamonu Evliyalarını Anma Haftası'nın 1992'den günümüze kadar olan süreçteki basın yansımalarını araştırıyorum. Farklı bir çalışmaydı. Bu alışmada Őunu gördüm ki Hz. Pir Şeyh Şabanı Veli Hazretlerinin halen dahi günümüze etkileri olduğunu, bu etkinlikler sayesinde Kastamonu'da çoğu Şeyin değiştiğini ve etkisinin halen dahi sürdüğünü görüyoruz. Bu alışma ile de İnaşallah Şenol Bey literatüre güzel bir çalışma kazandırmış olur.

K-5: Ben Serkan Mütevelli. Kastamonu Turizm ve Otelciler Derneği Başkanıyım. Aynı zamanda Mütevelli Otel'in Yönetim Kurulu yesiyim. Aynı zamanda hocamın da öğrencisiyim. Şenol Bey'e böyle bir çalışma için teşekkür ediyorum. Fatma Hanım'ın da dediği gibi inşallah literatüre güzel bir çalışma kazandırmış olacak. Şeyh Şabanı Veli Hazretleri Kastamonu'muzun hem maddi hem de manevi değeri, ilk başta manevi değeri. İl önce bu değeri biz Kastamonulular olarak anlarız, sonrasında da başkalarına anlatmaya çalışırız. Çünkü bunu ne kadar bildiğimiz bile sorgulanmalı, sonrasında insanlara anlatabilelim. İnaşallah iyi bir çalışma olur. Teşekkür ediyorum Şenol Bey'e daveti için.

K- 4: Evet Serkan Doğru ben de. Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı Planlama, Programlama ve Stratejik Araştırmalar Birim Başkanıyım. Aynı zamanda Şehirde ajansımızın yürüttüğü Bütünleşik Turizm Eylem Planı'nın da koordinatrym. Aynı zamanda İl Turizm Eylem

Planı komisyon üyelerinden biriyim. Turizm ajansımızın ve şehrin en önemli temel sektörlerinden bir tanesi. Dolayısı ile müdahale ettiğimiz bir alan. Uzun soluklu projeler ile entegre ettiğimiz bir alan. Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'den bahsetmek gerekirse, kuşkusuz şehrin ve ülkenin önemli bir şahsiyetlerinden. Manevi açıdan Anadolu'nun dört manevi direğinden biri, ancak an az tanınan. Ben Kastamonu'lu değilim. 2010 yılında buraya geldim. Gelmeden önce Hz. Pir'i hiç duymamıştım. Ama bir yandan da sivil inisiyatifin en çok bir araya geldiği, inanç turizminin ötesinde, şehrin çıkış noktası olabilecek bir değer. Bu değer hak ettiği yerde hem yerel de hemde ulusalda olacaktır. Gerek bu tez çalışmasında gerekse yapılan diğer çalışmalarda emeği geçenlere teşekkür ediyorum. Başarılar diliyorum.

K-8: Abdurrahman Emiroğlu, Şeyh Şaban-ı Veli Vakfı. Tabi vakıf başkanımızın yanında konuşmaya hakkımız yok. Sağolsun Şenol Hocamızı başkanımız aracılığıyla tanıdık. Vakfımızın her yerinde her işinde oldu tabi sağolsun, gönüllük esasına dayalı olarak. Bundan sonra başarılar diliyorum.

TY: Çok affedersiniz, Ben Erdal Bey'e teşekkür etmeyi unuttum. Kendisi bizi kırmadı, buraya gönüllü olarak geldi, bizlere yardımcı olmak için.

M: Erdal Bey'i de tanıyalım.

MSF: Nasıl anlatayım kendimi. Makine mezunuyum, İşletmeyi bitirdim. Ama yıllardır Kastamonu'da basın da hizmet veren bir kardeşinizim. 2002 Den itibaren Genç Radyo'yu 2009'dan beri de Akvim TV'yi kurduk. İşte ilimize katkı sağlamak için mücadelemizi sürdürüyoruz.

M: Peki teşekkür ediyoruz. Çok sağ olun.

Ek 4. Odak Grup Görüşmesinin Çözümlemesi

M: İnanç Turizmi noktasında Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli destinasyon olur mu? Bugün ki sorumuz bu. Buraya vereceğiniz cevaplar arkadaşımızın hazırlayacağı teze ışık tutacaktır. Bence olur çünkü Şeyh Şaban-ı Veli Hazretleri'nin 450 yıldır unutulmaması önemli bir nokta. Bugün unutmayan bizler değiliz sadece. Hindistan Cezayir, Fas, Tunus, Kırım, Azerbaycan zaten çıkış noktası. Ömer-ül Halveti Hazretleri'nin koyduğu bir felsefe. Biz Şeyh Şaban-ı Velinin şahsında tasavvuf kültürünün 21. yy. insanına çare olabileceğini ifade ettik. Şaban-ı Veli Hazretleri'nin yaşadığı döneme bakıyoruz. II. Bayezid dönemi, Yavuz Sulan Selim dönemi, Kanuni Sultan Süleyman dönemi, Sarı Selim dönemi. Yükseliş dönemi bu dönem. Bu döneme bakıyoruz. Osmanlı padişahlarının yanında Halvetiler var. Tabi bur da şu var, günümüzün tarikatları ile alakası yok. O gün ki yapıda Kanuni Sultan Süleyman'a vezirlik yapan Merkez Efendi. Merkez Efendi ile Kanunu Sultan Süleyman arasında bir muhabbet var. "Ben öldüğümde tabuttan elimi dışarıya salın ki insanlar bu dünyadan bir şey götürmediğimiz görsünler" der. İnanç turizmi destinasyonu olmasında şüphe yok. Burada önemli olan Şaban-ı Veli Hazretleri'nin felsefesinin anlaşılması. Açıkçası 450 yıldan ve bundan sonraki süreçte beklentilerim bunlar. Şimdi ilk sorumuz şu arkadaşlar. Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli ve Külliyesi size ne ifade ediyor? Kastamonu içi sizde oluşturduğu etki nedir? Buradan sırayla başlayalım.

K-3: Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Hazretleri türbesi bizler için ve gelen turisteler için önemli bir obje. Buradan geçerken bile o hissiyatı alıyorsunuz. Aynı zamanda bu türbeye gidenlere de bakıyorsunuz ki o zamanda insanlar vefat eden insanlar onun etrafına defnedilmek istenmiş. Kastamonu için de gelenek göreneklere baktığımızda her şey orada başlatılıyor. Evlenecek olanlar, mevlit okutanlar, asa suyunun orada olması. Bu anlamda duygu dünyamızın önemli bir noktası orası. Bunları söyleyebilirim

M: Şeyh Şaban-ı Veli Külliyesi ile ilgili olarak 3 tane söz desem ne dersiniz?

K-3: Tarih derim hocam, oradaki müzeden dolayı. İkincisi sadelik. Şeyh Şaban-ı Veli Hazretleri sade bir hayat yaşamış, türbe ve etrafındaki yapılar da sade. 3. sü de varlığı talep etmek değil de, bulunduğunuz konum itibarıyla hiçlik. Bu dünyada hiç olduğunuz.

K-10: Osmanlı bilgesi, huzur ve mütevazilik diyebilirim.

K-11: Külliye'yi komple ele aldığımız zaman benim için ne ifade ediyor. Ben Şeyh Şaban-ı Veliye bunaldığımda, sevindiğimde ya da boş kaldığımda giderim. Mesela Aziz Mahmut Hüdai Hazretleri'nin hikâyeleri var, duası var. Ama Şeyh Şaban-ı Veli Hazretleri'nin böyle bir şeyi yok. Tamam, manevi şahsiyet olarak biliniyor ama sorsan dönemi bilinmiyor. Önemli olan buradaki çabanın içinin doldurulması. Unesco süreci olmadı ama çaba vardı, neden olmadığını okuduğumda gazetede daha iyi anlamıştım. Tamam, oraya gidiyoruz, huzur, aşk, muhabbet var. Bu onun büyüklüğünden var. Akılda kalacak sözlerini, düşüncülerini açığa çıkarmamız lazım. Somuncu Baba'nın, Akşemsettin'in, Aziz Mahmut Hüdai'nin var. Şeyh Şaban-ı Veli bizim için anlam ifade ediyor. Ama diğer şehirdekiler için bir anlam ifade ettiğini düşünmüyorum.

M: Cevdet Yakupoğlu hocayı biz Şeyh Şaban-ı Veli tanıtım toplantıları için İstanbul Bağcılar'a gidiyoruz. Benim arabayla gidiyoruz. Ben dedim ki Allah nasip ederse İstanbul'da 39 ilçede bu konferansları yapacağız. Cevdet Hocam sen ne diyorsun dedim. Bana bir hikâyeye anlattı. Çocuğun bir tanesi alfabeyi öğreniyormuş. Herkes A dedirtmeye çalışıyormuş ailede. Fakat çocuk bir türlü demiyormuş. Sonradan birisi bu durumu çözmüş ve çocuk da demiş ki ben A dersem, biliyorum ki bana B, C, Z'ye kadar tüm harfleri söylettireceksiniz. Onun için 29 harfi dedirtmemek için A'yı demiyorum. Onun hesap Cevdet Hoca'da 39 ilçeye götüreceğimizi sandı. Hâlbuki öyle bir durum yok. Bizde daha A'dayız. A'yı söyleyemedik. Şaban-ı Veli'nin dediği gibi önemli olan keramet değil, istikamettir. Biz istikametteyiz, inşallah kerametleri de çıkacaktır. Menakıpnameyi 5. postnişini Ömer-ül Fuadi onu yazmış, İhsan Ozanoğlu 'da Türkçe' ye çevirmiş, tabi o zamanın Türkçesine. Şu an anlamak pek mümkün değil onu. Biz o sözlerini, menakıpnameyi filmlere dökebilsek dünyanın dört bir yanında buraya ziyarette gelirler. İnşallah onu gerçekleştireceğiz. Gündemimiz de yani.

K-9: Hocam, kendi ölçeğimde cevaplamak gerekirse ilk soruya; ben oraya gittiğimde şu 3 ana başlığı bir anda söyleyebiliyorum. Huzur, sükût ve mütevaziliğe bürünüyorum ilk etapta. Bu 3 sacayağında buluşuyor burası. Bunu dışında Kastamonu'da oluşturduğu etki olarak, negatif yönlerde var. Mesela şehir dışından gelen misafirlere ziyade biz Kastamonulular olarak iyi ifade etmeliyiz ki diğer kısımlarda da ilerleyebilelim.

K-6: Hocam benim için Hz. Pir denge aslında. Nasıl denge, bir taraftan manevi anlamda eğitimini almış diğer taraftan da ilmi eğitimini almış. Bu yüzden büyük bir insan, iki taraflı besleniyor. Çift kanatlı. Okyanus gibi. Bir taraftan bitmek bilmeyen bir ilim ve bilim kişisi. Orası benim evim gibi, çok rahatım. Benim için zekâ, çünkü çok zeki bir insan. Gizlilik var, yaptığın her şey Allah ile kendin aranda. İbadet gizli. Bir de ben Hz. Pir, Türk olduğu için Turan fikri var.

M: Evet, Halveti tarikatının doğuş kaynağı tamamen Yesevi Hazretleri'nden gelen oradan Azerbaycan'a geçen ve Azerbaycan da Yahya Şirvan-i Hazretlerinden gelen, temel düşüncesi Türklerin İlim çerçevesinde bir araya gelme fikri olan Turancılık fikri onda da var tabii.

Bende huzur, dua ve eşitliği simgelediğini düşünüyorum. Huzur buluyoruz, düğün sünnet törenlerinde insanlar oraya gidiyor. Eşitlik dediğimizde herkes o huzurda, aynı sofrada buluşabiliyor.

Unvanlar orada kalkıyor. Orası ilim hikmet sofrası.

Mesela Kazan Dede var, orada Mesela Seyyid Sünneti Var, cami de halvet odaları olması sebebiyle özel bir cami.

K-5: Şeyh Şaban-ı Veli külliyesi bölge olarak ilginç bir yerde konuşlandırılmış. Kale altında olması oraya ayrı bir hava katıyor. Yapılan son işlerle adeta mahalle eski bir Osmanlı Mahallesi olmuş durumda. Orayı tanımlamak çok farklı. Camiler zaten Allah'ın evleri, zaten uhrevi olan bir ortam var. İnsanların orada farklı maçlarda bulunmaları, kimi onun vasıtasıyla dua etmesi, onun vasıtasıyla bir şeyler Allah'tan istemesi, bambaşka bir yer. Sadece bizle değil, tüm İslam âlemiyle paylaşmak gerek. Burayı 3 kelime ile ifade etmem gerekirse, huzur, sadelik ve tevazu diyebilirim. Bunlar külliyenin özellikleri.

K-4: Aslında herkesin söylediğine katılmamak mümkün değil. Bende de aynı duygular beliriyor, arkadaşların dediği gibi. Bende de huzur beliriyor önce ilk kelime olarak. Bununla beraber şehrin ortak bir değeri olması, yine şüphesiz hepimizin ortak düşüncesi. Sadece il genelinde orada sıkışmış bir değer olarak nitelendiriyorum. Daha önceden oranın dışına çıkamamıştı, şimdi biraz daha müdahale edilmeye çalışılıyor. Şehrin genelinde o manevi

kısmı göremiyorum, hissetmiyorum. Bu noktada kopukluk olduğunu düşünüyorum. Asıl önemli olan şehrin genel hikâyesinde bunun noksanlığının turizm profesyonelleri söylüyor. Ben burada bilinçsizce ama ciddi bir sevgi olduğunu görüyorum. Bunu da toplumun genel yüzeysel ve yozlaşmasına bağlıyorum. Detaylara giren bir yapıda değiliz maalesef. Dolayısıyla Hz. Pir ile ilgili sorsak bilginin çok az kişi ile sınırlı olduğunu düşünüyorum. Bunun da sebebini öğretmenlerden ziyade külliye ile sınırlı kalmış bir yer olarak görülmesine bağlıyorum. Kuşkusuz yoğun bir takipçisi olan, tabi insanların ihtiyaç duydukları önemli bir yer olarak görüyorum.

M: Şeyh Şaban-ı Veli'nin burada olması kuşkusuz Kastamonu için apayrı bir şeref. Ama sadece Külliye'yi sahiplenmişiz onu da tam anlamıyla değil tabi. Geçen Şeyh Şaban-ı Veli Hazretleri'ne çok büyük hizmetleri olan değerli büyüğümüz Kasım Baba diyor ki; Şeyh Şaban-ı Veli Hazretleri henüz sergisini açmadı. Ve bu sefer kendilerini ziyaret ettiğimiz de artık başladı, çemberi kırdı dedi. Afalladım ben. Tabi onlar farklı insanlar. Şimdi de bizim özellikle 18 yıldır Külliye 'de görev yapan arkadaşımızdan Şeyh Şaban-ı Veli Külliyesi içerisinde ne olup bittiğini dinleyelim.

K-8: Sizler ve dostlarımız zaten söyledi. Huzurun başladığı, stresin bittiği yer. İnsan orada hiç olmayı istiyor. Ama çok ortaklı bir yapı var, mesela Külliye'nin tüm faturası Vakfa çıkıyor. Ama orada tabi boşluk var, orada asa suyu var, Tayy-ı mekân Tayy-ı zaman var. İkincisi orada var olan eksiklik, rehber eksikliği. En az 2 kişi orada bulunması gerekiyor.

K-11: Külliye için sahiplenecek o kadar çok kurum var ki.

K-8: Bizim orada gönüllü vatandaşımıza ihtiyacımız var. Ya oradaki Vakıfların yaptığı kilim müzesi vs. kalkması lazım, içi boş gibi ama kerametleri çok aslında

K-11: Orada huzur var, ama çıktın mı, girdikten sonra, sonrası boşluk. Teyip açıkken oradan geçerken teyibi kısıyor, orada saygı da var.

K-9: Biz tur rehberliği kursu aldık, haftada dört gün.30 kişiye yakınız. Ama gel gelelim yetişmiş onca arkadaşımız var, ama görev alamıyorlar, bunu çözmemiz gerek.

K-5: Normalde tur operatörlüğünü almış bir kişi bunu anlatamaz, burası ezberle vs. olmaz, gönülden olmak zorunda...

M: Şimdi ikinci soruya geçiyorsunuz, müdahale etmem gerek. Moderatörlük öyle kolay değil.

K-10: Hocam bir saniye.50'li yıllarda insanlar Vakıf tarafında ev kiralar, orada okuttururlarmış çocuklarını köyden gelenler.

M: Vakıf dediğimiz zaman oranın farklı bir misyonu var. Mesela orada Kur'an kursları var, Şeyh Şabanı Veli Hazretleri'nin silsilesinden gelen Ataullah Efendi var, sonrasında tekke ve zaviyeler kapatılınca, orası bir korku haline getirilmiş. Mesela Hisarardı'nın oraya bir genel ev konuluyor çok affedersiniz, uzun yıllar bela mekânı oluyor. Rabbim müsaade etti, orayı bir prestij mekânı haline getirmeye çalışıyoruz. İki sene önce 25.yılda dedik ki Huzura Davet Yürüyüşü koyalım dedik 2016'da. Şelaleden başlıyor kalenin altından mehter eşliğinde Bakan Bey'i de yürüttük. Bu oranın misyonunu yavaş yavaş değiştirmeye yönelik bir çaba aslında.

Arkadaşlar ikinci sorumuzla devam ediyoruz. Bir inanç turizmi destinasyonu olarak sizce nasıl bir sistematik düzende yer almalıdır? Bu anlamda karşılaşılan sorunlar nelerdir sizce?

Destinasyon olabilmesi için önce yeknesak bir kurumsal organizasyon olmalı, tanıtımın bir bütün içerisinde gitmesi lazım, bu yüzden etki yaratamıyoruz. Diğer tarihsel anlamda bir araştırma sıkıntımız var, sadece doktora öğrencisi bu alanda alabilirsek tarihsel anlamda da bütünsel olarak hareket etmemiz gerekecek. Böyle bir araştırmaya, araştırmacıya ihtiyacımız var. Alana geldiğinde iyi bir bilgilendirmeye ihtiyaç var, bakarak değil de anlatacak bir mihmandara ihtiyaç var. Yine şehrin giriş çıkışına turizm olgusuna hitap edecek şekilde şehri gezenler Şabanı Veli'nin sözleri ile gezerse mekânda bu somut hale getirilebilir. Biz Şeyh Şaban-ı Veli özelinde ortak bir jargona ihtiyacımız var. 5-10 yıllık projeksiyona ihtiyacımız var, eğer devamını sağlayamazsak, sistematik yaparsak kalıcı etki bırakırız. Yine bütçe konusunu netleştirmek gerek. Ortak bir bütçe planlaması yapmak gerek, para sınırlı ihtiyaçlar sınırsız, farklı kalemler anlamda da parasal katkı sunmalıyız. Bazı insanlar burayı tarikatla birleştiriyorlar, burası bu anlamda değil de felsefesini öp plana koymamız gerek. Ayrıca sözden öteye geçerek dünyanın farklı yerlerindeki irtibatlarına

ulaşmamız gerekiyor. Az önce öğrendiğim Şehir tabiat turizmi alanında ihtisaslaşıyor. Bu güzel bir haber. Túrki Cumhuriyetlerle bağımız yüksek, onun tesir ettiği úlkelerde durum nasıl? Kayıp sózlerine ve dokunacak eserlerine ulaşmak ve bağlantılarını kuvvetlendirmemiz gerek. Uluslararası bir ađ kurabilirsek, bu anlamda Mevlana gibi bir destinasyon olacağımızı düşünüyorum.

Ek 6. Nasrullah Gazetesi Odak Grup Görüşmesi Haberi

Hız. Pir Şeyh Şa'ban-ı Veli tez konusu oldu

Kastamonu Valiliği Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Bürosu, AB Valilik Proje ve Koordinasyon Merkezi Genel Koordinatörü ve Proje Uzmanı Şenol Karabaltaoğlu, Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı'nda Kastamonu Üniversitesi Turizm Fakültesi Dekan Yardımcısı Prof. Dr. Kutay Oktay danışmanlığında hazırladığı tezi "İnanç Turizmi Destinasyonu: Kastamonu Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Örneği" çalışması için bir odak grup görüşmesi gerçekleştirdi. Görüşmede Kastamonu'da turizm alanında çeşitli çalışmalar yürüten kurumların ilgilileri bir araya geldi. Yaklaşık iki buçuk saat süren görüşmede; Hz.Pir'in katılımcılarda yarattığı etki, turizm içerisindeki sistematik hareketi ve şehirde yürütülen bütünleşik turizm çalışmasındaki yeri katılımcılara soruldu ve cevaplar kayıt altına alındı.

"HZ. PİR ARACILIĞIYLA YÜCE YARADAN'A DUA EDİLİR"

Tüm katılımcılara teşekkür eden Şenol Karabaltaoğlu Hz. Pir Şeyh Şa'ban-ı Veli ile ilgili olarak; "Kastamonu denince ilk akla, şehrin manevi bekçisi, Anadolu'nun Türk-İslam Kültürü ile yoğrulmasının baş mimarlarından Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli gelir. Kastamonu'yu ziyarete gelenler oraya uğramadan gitmezler. Sünnet olacak olan çocuklar, düğünü olacak olan gençler hep oraya gider ya da götürülür. Hz. Pir aracılığıyla Yüce Yaradan'a dua edilir. Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli, İnanç Turizmi noktasında da Kastamonu'yu üst sıralara taşıyan bir hareketliliğin de merkezidir. Gayet samimi bir ortamda gerçekleştirilen ve objektif değerlendirmelerin yapıldığı görüşmenin analizi tezimin sonuç ve öneriler kısmında değerlendirilecek" dedi.

» Haber Merkezi «

Ek 7. Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Odaklı İnanç Turizmi Eylem Planı

PLANLAMA VE İŞBİRLİĞİ						
No	Sorun	Eylem (Çözüm)	Açıklamalar	Koordinatör Kurum/Kuruluş	İlgili Kuruluşlar	KV, OV, UV
1	İnanç Turizminde birçok değere sahip olan Kastamonu'nun bu potansiyelini değere dönüştürememesi	İnanç turizmi konusunda şehirde turizmle ilgili tüm otoriteleri kapsayacak bir eylem planı ortaya konulması	Şehrin tüm turizm planlamasının içerisinde inanç turizminin önemli bir yeri olduğunun kabul edilerek, planlanan faaliyetlerde buna öncelik verilmesi gerekmektedir.	Kastamonu Valiliği	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kastamonu Belediyesi KUZKA Müftülük Kastamonu Üniversitesi Yerel Yönetimler Vakıflar Bölge Müdürlüğü STK'lar	KV
2	Kastamonu İnanç Turizm'ine katkı sağlayabilecek envanterin güncel ve bir arada olmaması	İnanç turizmine konu olan mekanlar için daha önceden hazırlanmış olan, belge, görüntü, tarihi dokümanların tarihsel dönemlerine ve coğrafi konumuna göre sistematik olarak sınıflanması	Şehirde dini mekanlara ait veriler sistematik olmadığından, veriler her hangi bir yer de bir çok kurum arşivinde ya da kütüphanesinde bulunmamaktadır.	Kastamonu Üniversitesi	Kastamonu Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kastamonu Belediyesi Müftülük	KV
3	Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin Anadolu'nun 4 manevi kutbundan biri olduğunun bilinmemesi	Anadolu'da yetişmiş diğer üç büyük din aliminin ve felsefesinin Hz. Pir Şeyh Şabanı Veli ile birlikte anılmasını sağlayacak "4 Manevi İklim" vurgusuyla ortak kamuoyu çabası yaratılması	4 manevi kutup algısını pekiştirecek, diğer tarikat ve dini şahsiyetleri de dışlamayan bir algı yönetiminin yürütülmesi gerekmektedir.	KUZKA	Kastamonu Valiliği Diyanet İşleri Başkanlığı Kültür ve Turizm Bakanlığı Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Belediyesi Bölge Dışı Paydaşlar	KV
4	Diğer dinler için de önem arz edebileceği tahmin edilen diğer mekanların ortaya konulması	Meyre Mabedi, Ilgarini Mağarası ve gibi unutulmaya yüz tutan dini mekanların şapellerin aslına uygun şekilde restorasyon edilmesi	Şehirde yer alan Türk ve İslam eserleri üzerine yaratılan inanç turizmi algısının Hristiyanlığa ait var olan mekanlarında ayağa kaldırılması ile turizm potansiyelinin genişletilmesi ve çeşitlendirilmesi sağlanmalıdır.	İl Özel İdaresi	Müze Müdürlüğü, Kastamonu Valiliği, Kastamonu Kültür Müdürlüğü, Kültür ve Turizm Bakanlığı	KV

5	Şehrin Üniversite, Belediye, Kalkınma Ajansı, Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Valilik gibi inanç turizmi konusunda çalışan kurumlar arasında yaşanan koordinasyon eksikliği	Sorumlu kurumların otoritelerinin bir araya gelerek ortak inanç turizm protokolü imzalaması	Tarafların birbirinden bağımsız yürüttükleri faaliyetleri yeknesak hale getirerek, emek, zaman, kaynak tasarrufu sağlanması ve Kurumlar arası iş birliği ile şehir inanç turizmi çalıştayının yapılması gerekmektedir.	Kastamonu Valiliği	Kastamonu Belediyesi Kastamonu Üniversitesi KUZKA Kültür ve Turizm Müdürlüğü	OV
6	Kültür ve Turizm Bakanlığı nezdinde Kastamonu'nun aynı zamanda inanç turizminde önemli bir şehir olduğu algısının yaratılmaması	Kültür Bakanlığı yetkilileri ile görüşülerek Kastamonu'nun zengin manevi iklime sahip olduğu hakkında Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın dikkatinin bu yöne çekilmesi	Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca ilimizde kutlanan evliyalara haftasının yurt genelinde kabul edilmesi konusunda çalışmalar yaratılması sağlanmalıdır.	Kastamonu Valiliği	Kastamonu Belediyesi	OV
7	Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin uluslar arası düşünce dünyasına katkısının ortaya konulamaması	Kastamonu'da yaşamış olan Hz. Pir'in yetiştirdiği değişik coğrafyalarda yaşamış manevi önderlerin bulunması	Hz. Pir'in uluslararası etkisinin ortaya konulması konusunda özellikle İlahiyat Fakültesi ve Tarih Bölümü öğrencilerinin yüksek lisans ve doktora programları için burs verilmesi sağlanmalıdır.	Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Kültür Vakfı	Kastamonu Üniversitesi	UV
8	Kastamonu inanç turizmi destinasyonunda kalacak mekanlar için kamu otoriteleri tarafından ortak reklam, sembol, söz ve ürün geliştirilmemiş olması	Kamu otoritelerinin hepsi tarafından kullanılma zorunluluğu olan ortak motif, sembol, resim, söz grubu seçerek, bunları şehrin tarihsel geçmişinde yer alan ahşap veya dokuma ile bütünleştirmesi ve bu şekilde tanıtımın yapılması	Kamu kurumlarınca birlikte hareket edilerek tanıtım unsurlarının bu ürün grubuyla sağlanması gerekmektedir.	Kastamonu Valiliği	Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kastamonu Belediye Başkanlığı Kalkınma Ajansı Müftülük Turizm Fakültesi Turizm Firmaları	OV

ULAŞIM VE ALTYAPI

No	Sorun	Eylem (Çözüm)	Açıklamalar	Koordinatör Kurum/Kuruluş	İlgili Kuruluşlar	KV, OV, UV
1	İnanç turizmindeki destinasyonlara farklı/toplu taşıma imkanlarının yetersiz olması	İlgili noktalara kesin belirlenmiş servisin sağlanması	Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Merkezli İnanç Turizmi Destinasyonları için keyfi değişmeyen minibüs, ring gibi ücretsiz taşıma imkanlarının sağlanması gerekmektedir.	Kastamonu Belediyesi	Kastamonu Valiliği Belediye Meclisi STK'lar	KV

2	Karayolları ve şehir içi yollarında levha ve yönlendirme tabelalandırmalarının eksik olması	Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Merkezli İnanç Turizmi Destinasyonları için ahşap görünümlü yürüme mesafelerini de içeren levhaların yapılması	İnanç turizmi adına özellikle İl Özel İdaresi ve Kastamonu Belediyesi'nin ortaklaşa çalışmalar yaptığı alanları düşünerek bütüncül ve standart bir tabelalandırmanın yapılması gerekmektedir.	Kastamonu Belediyesi	Karayolları Müdürlüğü Kastamonu Belediyesi İl Özel İdaresi Emniyet Müdürlüğü	KV
3	Variş noktalarında altyapı (çevresel, hijyen, çeşme, tasarımsal gibi) eksikliklerin olması	Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Merkezli İnanç Turizmi Destinasyonları için turistlerin ihtiyaçlarını karşılayabileceği tuvalet vb. hizmet imkanlarının tespit edilmesi	İnanç turizmi adına özellikle İl Özel İdaresi ve Kastamonu Belediyesi'nin ortaklaşa çalışmalar yaptığı alanları düşünerek standart bir altyapı hizmetinin sunulması gerekmektedir.	Kastamonu Belediyesi Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Kastamonu Valiliği Kastamonu İl Özel İdaresi İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü İl Genel Meclisi	OV
4	Turistik arz verilerinin bulunduğu yerlerdeki hizmet imkanlarının kısıtlı olması (wifi, bilgilendirme karekod, info merkezi gibi)	Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Merkezli İnanç Turizmi Destinasyonları için turistlerin ihtiyaçlarını karşılayabileceği bilgilendirme imkanlarının tespit edilmesi	İnanç turizmi adına özellikle İl Özel İdaresi ve Kastamonu Belediyesi'nin ortaklaşa çalışmalar yaptığı alanları düşünerek standart bir bilgilendirme hizmetinin sunulması gerekmektedir.	Kastamonu Belediyesi Vakıflar Bölge Müdürlüğü	Kastamonu Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü İl Genel Meclisi	OV
5	İnanç turizmi destinasyonlarına yakın noktalardaki otopark problemleri	Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Merkezli İnanç Turizmi Destinasyonların da otopark sorununun giderilmesi	Özel aracıyla gelen turistlerin araçlarını bırakıp yürüyerek gezmeye devam edebileceği otopark alanlarının oluşturulması sağlanmalıdır.	İl Genel Meclisi Belediye Meclisi Kastamonu Valiliği	Emniyet Müdürlüğü	OV
6	Tematik turist rehberlerinin olmaması (yerel görevlilerin eğitimi dahil)	Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Merkezli İnanç Turizmi Destinasyonların da yer alan cami, türbe, medrese, mezar vs gibi yerler için tematik rehber eğitiminin seçilecek gönüllülere verilmesi	Özellikle Kastamonu Üniversitesi Turizm Fakültesi Rehberlik Bölümü öğrencilerine ve ilgili destinasyonda yaşayan kişilere yönelik eğitimlerin verilmesi gerekmektedir.	Kastamonu Üniversitesi Turizm Fakültesi İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Kastamonu Valiliği Kastamonu İl Milli Eğitim Müdürlüğü	OV

7	İnanç turizm varış noktaları rotalarının belli olmaması (Hanönü'nden İstanbul'a kültür rotası, şehir içindeki alternatif rotalar)	H. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin doğduğu köy olan Şeyh Veli Şaban-ı Köyünden başlayıp sırasıyla Hanönü, Taşköprü, Kastamonu Merkez'de kendisi ile ilgili olan yerlerin bütüncül bir rota ile belirlenmesi	H. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin doğduğu köy olan Şeyh Şaban-ı Veli Köyünden başlayıp sırasıyla Hanönü, Taşköprü, Kastamonu Merkez'de kendisi ile ilgili olan yerlerin bütüncül bir rota ile belirlenmesi, projelendirilmesi, uzman görüşü dahilinde değerlendirilmesi ve Kültür ve Turizm Bakanlığına sunulması sağlanmalıdır.	Kastamonu Üniversitesi Turizm Fakültesi Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Kültür Vakfı	Kastamonu Valiliği Belediyeler İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür ve Turizm Bakanlığı	UV
---	---	---	---	--	---	----

TANITIM

No	Sorun	Eylem (Çözüm)	Açıklamalar	Koordinatör Kurum/Kuruluş	İlgili Kuruluşlar	KV, OV, UV
1	Ulusal ve uluslararası Sürdürülebilir ve sistematik bir kapsamlı tanıtım sisteminin olmaması	H. Pir Şeyh Şabanı Veli Hz. Şabanı Veli Hz. Şabanı Veli bir sistemin oluşturulması	İlde bulunan tüm kurumlar tarafından kullanılan ve ortak akıl ile üretilen bir tanıtım sistemin oluşturulması.	KUZKA	İldeki ilgili tüm kurumlar	KV
2	Anadolu'daki dört büyük kütuptan birisi olan H. Pir Şeyh Şabanı Veli 'yi ulusal olarak tüm ülkeye tanıtacak kapsamlı etkinliklerin düzenlenmeyişi, uluslararası bir tanıtım etkinliğinin olmaması ve ortak bir yıllık etkinlik takviminin bugüne kadar planlanmayışı	Kastamonu, Bolu, Amasya, Konya, İstanbul, Ankara ve H. Pir'in öğretilerinin günümüzde halen sürdüğü, iz bıraktığı ülkelerde (Balkanlar, Türk Cumhuriyetleri, Kuzey Afrika ülkeleri) etkinlik planlamasının yapılması ve ortak bir etkinlik takvimiyle hayata geçirilmesi	Kastamonu, Bolu, Amasya, Konya, İstanbul, Ankara, Balkanlar, Türk Cumhuriyetleri, Kuzey Afrika ülkelerinde düzenlenecek etkinliklerin sağlanması gerekmektedir.	KUZKA	T.C Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Kültür Bakanlığı Diyanet İşleri Başkanlığı Kastamonu Belediyesi Kastamonu Üniversitesi STK'lar ilgili kurum ve kuruluşlar yurtdışında kurumlarla iletişime geçmek	OV

3	H. Pir Şeyh Şabanı Veli H. Bizat kendisinin ve de öğrencilerinin (dervişlerin) eserlerini bulma çabalarının yetersiz olması	H. Pir'in tahsil gördüğü, ikamet ettiğı vilayetlerde araştırma yapılması	Yazılı eserlere ulaşmak için (kütüphane, cami müzeleri, diyanet arşivleri, vs. kayıtlarından eserlerin (menkıbe=menakıp , kaside biçiminde yazılmış dini öğütler, tekke şiirleri, mesnevi, vs.) araştırmaların yapılması sağlanmalıdır.	KUZKA	Kastamonu Valiliğı Yerel Yönetimler Kaymakamlıklar Kastamonu Üniversitesi STK'lar İlgili Kurum ve Kuruluşlar	OV
4	Özgün tanıtıcı ürünlerin olmaması	H. Pir Şeyh Şabanı Veli'nin tanıtımına katkıda bulunacak tanıtımın amacına uygun ürünlerin hazırlanması	Ürün oluşturulmasına yönelik tasarım desteğı hizmeti alınması (film çekimi, afiş, broşür, vs) gerekmektedir.	KUZKA	İlgili tüm kurumlar	OV
5	H. Pir anma haftasının süre ve içerik olarak yetersiz olması	Anma haftasının süre ve içerik olarak yeniden düzenlenmesi	Anma haftasının ulusal ve uluslararası düzenlenecek etkinlikler çerçevesinde yeniden planlanması gerekmektedir.	KUZKA	Kastamonu Valiliğı Yerel Yönetimler Kaymakamlıklar Kastamonu Üniversitesi STK'lar İlgili Kurum ve Kuruluşlar	KV

Ek 9. İlim Hikmet Sofrası Cumartesi Sohbetleri Afifi

5. DÖNEM OCAK 2019 İLİM HİKMET SOFRASI CUMARTESİ SOHBETLERİ

131. Hafta
5 Ocak 2019

Dr. Cihangir KÜÇÜK
Aile Hekimi

132. Hafta
12 Ocak 2019

Hüseyin YAKUT
Emekli Eğitimci

133. Hafta
19 Ocak 2019

Hasan TELLİ
Ağlı Müftüsü

134. Hafta
26 Ocak 2019

H. Yılmaz EKMEKÇİ
Avukat

SAAT : 15:30
**YER : HZ. PİR KÜLLİYESİ
BAYRAKLI KONAK**

vakif@toprak.org +90 366 214 01 02
vakif@toprak.org +90 366 214 01 02
vakif@toprak.org +90 366 214 01 02
vakif@toprak.org +90 366 214 01 02
vakif@toprak.org +90 366 214 01 02

Ek 10. Uluslararası Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Sempozyumu Afışı

**11. Uluslararası
Şeyh Şaban-ı Veli Sempozyumu
KASTAMONU'NUN MANEVİ MİMARLARI**

**KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
İlahiyat Fakültesi
Şeyh Şaban-ı Veli Değerler Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi
4-6 MAYIS 2014**

4-6 MAYIS 2014

SEMPZYUM ÖNERİ BAŞKANI
Prof. Dr. Seyit AYDIN
Kastamonu Üniversitesi Rektörü

SEMPZYUM BAŞKANI
Prof. Dr. Ali Rafet ÖZKAN
İlahiyat Fakültesi Dekanı

ÖZENEKLERİ KURULU
Prof. Dr. Mehmet ATALAN
Doç. Dr. Dilaver SELVİ
Yrd. Doç. Dr. Burhan BALTACI
Yrd. Doç. Dr. Ahmet ÖZDEMİR
Yrd. Doç. Dr. Mustafa KİSİBET
Yrd. Doç. Dr. Cengiz ÇUHADAR
Yrd. Doç. Dr. Recep ÖZDİREK
Yrd. Doç. Dr. Abdülkadir ÇEKİR
Yrd. Doç. Dr. Mehmet BULUT

SEMPZYUM BİLİM KURULU
Prof. Dr. Ali Rafet ÖZKAN
Prof. Dr. Hakkı ONAT
Prof. Dr. Hakkı KÖRÜR
Prof. Dr. Hülya KÖÇÜK
Prof. Dr. İsa ÇELİK
Prof. Dr. Kadri ÖZKÖZ
Prof. Dr. Kamaladdin TAŞ
Prof. Dr. M. Erol KİLE
Prof. Dr. Mehmet ATALAN
Prof. Dr. Mustafa AKAAR
Prof. Dr. Mustafa KARİA
Prof. Dr. Necdet TOSUN
Prof. Dr. Nematan UÇAR
Prof. Dr. Osman TÜREK
Prof. Dr. Sabri HİCMETLİ
Prof. Dr. Süreyya KUTLU
Prof. Dr. Adem TUTAR
Prof. Dr. Temel YERLİYURT
Prof. Dr. Yusuf BENLİ
Prof. Dr. Arif HAUSİPİAĞI
Prof. Dr. Özgür NİCEN Dİ DİN
Doç. Dr. John CUMBY
Doç. Dr. Dilaver SELVİ
Doç. Dr. Mehmet RİHTAK
Doç. Dr. İsmail ERDOĞAN
Doç. Dr. Vahit SÖNTEK
Doç. Dr. İsmail SÖNTEK
Doç. Dr. Sultan Murat ABOLOJY

Kastamonu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Gökmenpaşa Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Kastamonu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Yıldırım Diler ve Meslekî Kurumlar Üniversitesi (Kastamonu)
Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Erzincan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Erzincan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Göteborgs Universitet (Svealand) (Svealand)
Purdue University Oriental College Lufang (Pakistan)
University Of Nevada, USA
Kastamonu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Çarşamba İlahiyat Araştırmaları Enstitüsü (Kastamonu)
Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Si-Faşi Üniversitesi (Kazakistan)

www.sempozyum.22149kastamonu.edu.tr

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Şenol KARABALTAOĞLU

Doğum Yeri, Tarihi : Kastamonu, 06.08.1982

Eğitim Durumu

Lise : Göl Anadolu Öğretmen Lisesi, Kastamonu, 2000.

Lisans : Gazi Üniversitesi, İngilizce Öğretmenliği, 2005.

Yüksek Lisans : Kastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, 2019.

Tez Konusu : İnanç Turizmi Destinasyonu: Kastamonu Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Örneği

İş Denevimi

2005-2011 :İngilizce Öğretmenliği (Giresun - Kastamonu)

2011- :Kastamonu Valiliği AB Valilik Proje ve Koordinasyon Merkezi (Kastamonu)

Bilimsel Faalivetler

Hakemli Kongre / Sempozyumların Bildiri Kitaplarında Yer Alan Yayınlar

Tüfekçi, S., Karabaltaoğlu Ş., Tarihsel Dönem Ve Coğrafi Yerleşim Ekseninde Kastamonu'da İnanç Turizmi Destinasyonu Oluşturulabilmesi Üzerine Bir İnceleme, Uluslararası Taşköprü Pompeipolis Bilim Kültür Sanat Araştırmaları Sempozyumu, Taşköprü / Kastamonu, 10-12 Nisan, 2017.

Avcı M., Karabaltaoğlu Ş., Oktay K., İnanç Turizmi Bağlamında 2019 Unesco Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli Yılı Ve Adaylığı Süreci, 3.Uluslararası Türk Dünyası Turizm Sempozyumu Bişkek / Kırgızistan, 20-22 Nisan, 2017.

Aydoğdu, A., Tüfekçi, S. Ve Karabaltaoğlu, Ş., Bir Ürün Çeşidi Olarak Macera Turizmi: Azdavay Enduro Yarışları Örneği, Uluslararası Türk Dünyası Turizm Sempozyumu, Bişkek / Kırgızistan, 20-22 Nisan, 2017.

E-Posta Adresi : senolkarabaltaoğlu@gmail.com